

JAV JĖGOS TURĖJO PASITRAUKTI IŠ ICHON

ŠIANDIEN NEW YORKAN ATVAŽIUOJA DAR VIENAS BŪRYS LIETUVIŲ

NEW YORK, N. Y., saus. 21 d. — Sausio 22 d. laivu "General Taylor" į New Yorką atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Antanavičius, Emilija, Pranas, Jieva. Jie apsigyvens — Floyd, Va.

Antanavičiūtė, Marija — 6 Robinson Court, Nashua, N. H. Baltrušaitis, Ona — 3327 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Bartašius, Kazys, Ida, Gintautas — 2157 Scotten Ave., Detroit 9, Mich.

Bikinas, Ona, Kazimiera — 42 Vermont Ave., Brockton, Mass.

Daniliauskas, Juozas, Eugenija, Stanislovas — 5039 S. Winchester St., Chicago, Ill.

Dečkys, Evaldas, Elena — Southampton, Pa.

Fedorovas, Aleksandras, Anelė, Juozas, Janė, Jonas, Stasė, Lionė — 602 Court Bldg., Evansville, Ind.

Galievičius, Juozas, Elena, Virginija — 1429 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Galinaitis, Gustavas, Adelė, Klaudija, Zita, Biruta — 1339 S. 48th St., Cicero 50, Ill.

Jokūbaitis, Juozas — 3251 S. Union Ave., Chicago 16, Ill.

Jurevičius, Joana, Feliksas, Žitkutė, Zita — 4357 S. Washington Ave., Chicago 32, Ill.

Kempinas, Alfredas, Valtrauda, Helmutas — 6615 S. Yale Ave., Chicago 21, Ill.

Kiliukevičius, Viktoras — 11161 S. Trumbull Av., Chicago 43, Ill.

Krantauskas, Baltrus, Anelė, Marija — 324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Kumfertienė, Teresė, Minauskaitė, Julita — 5325 S. 33rd Av., Omaha, Nebr.

Leveckis, Gedeminas, Antanina, Vytautas, Birutė, Regina, Romas — 293 D. St., So. Boston, Mass.

Mačionis, Romualdas, Liudvika, Algimantas, Laimutė, Vytautas — 260 N. 2nd St., Girardville, Pa.

Miliauskas, Emilis, Irma, Romanas, Rozita — 214 E. 21st St., New York, N. Y.

Minauskienė, Petronėlė — 3352 "U" St., Omaha, Nebr.

Peteris, Petras, Ona, Romualdas, Liuda — 1827 N. 62nd St., E. St. Louis, Ill.

Pusdešris, Augustinas — 1627 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.

Puzinauskas, Zenonas, Ona, Dalia — 826 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Ramanauskas, Jonas, Monika, Juano, Jonas, Vitas — 1411 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.

Vilčinskas, Česlovas, Erta-Joanna, Saulius, Laimutė — 1119 Winstanley Ave., E. St. Louis, Ill.

Vizginas, Henrietė, Oskaras — Madison, Va.

Zaranka, Pranas — 60 Geneva St., Highland Park 3, Mich.

BALF Centras

Korėjos Wonju fronte J. T. kariai gabena iš mūšio lauko sužeistuosius.

Vėliausios žinios

—Kinijos reikalus labai gerai pažįstęs gen. Soley pareiškė, kad Korėjoje galima sustabdyti kinų karių. Jei Jungtinės Tautos nutartų, tai kinus ir komunistus galima nustumti į šiaurę. Gen. Soley patyręs, kad geriausias Peipingo vyriausybės karo jėgos jau gerokai aplamdytos, kinai neteko geriausių divizijų. Amerikos aviacija ir tankai padarė kinams labai didelių nuostolių.

—"Logan Port" transporto laivas sprogo Virginia pakraščiuose. Pasienio sargai ieško dingusių dviejų jūrininkų. Iki šio meto dar neišaiškintas transporto laivų įvykys sproginimas.

—Wonju srityje eina kovos tarp komunistų ir korėjiečių. Nustatyta, kad šešios komunistų divizijos nori prasiliuti į vakarus, bet joms pastotas kelias. Šioje srityje eina tikros kovos. Kitose fronto vietose vakar įvyko keli žvalgybos būrių susirėmimai.

—Diplomatai yra įsitikinę, kad Jungtinės Tautos pasmerks komunistinę Kiniją. Jie sako, kad šis nutarimas turės nepaprastai didelės svarbos visai žmonijai.

—Gen. Eisenhower vakar išsėjo Heidelberge. Paskutinėmis dienomis jis daug važinėjo ir tarėsi su atsakomaisiais pareigūnais. Pirmadienį vakare jis pasimatys su vokiečių valdžios atstovais, o vėliau skris į Paryžių ir Washingtoną.

—Trečios divizijos vadas gen. Soley sako, kad Jungtinių Tautų karo jėgos gali vėl išlaisvinti Seoul miestą, jei karo vadovybė įsakys. Kinų skaičius yra žymiai didesnis, bet Jungtinių Tautų kariai yra geriau ginkluoti ir gali priešą sumušti.

—Sekmadienį didieji Amerikos lėktuvai sunaikino 5 komunistų karo centrų šiaurės Korėjoje. Lakūnai išmetė 176 padanges buvo iškelti kinų kariuomenės sandėliai ir traukiniai.

—Kenneth Scholz vakar buvo nuvestas į pašūrę, kurioje jis laikė Billy Rodenberg. Kada 13 metų berniukas mirė, tai Scholz išnešė lavoną prie kelio, o vėliau pranešė šerifui, kad jis matęs mėlyną automobilį, išmetusį didelį ryšulį.

—Britų kabinetas ir parlamentas pradėjo svarstyti planą krašto apsaugoms sustiprinti.

—Winston Churchill vakar buvo Paryžiuje ir tarėsi su Paul Reynaud, Charles Bidault ir užsienio ministru Robert Schuman. Churchill mėnesį praleido šiaurės Afrikoje. Rytoj jis dalyvaus parlamento debatuose.

Neturi samonės, bet sparčiai augs

SYRACUSE, N. Y. — Penkių metų Charles V. Ryan jau 7 mėnesiai guli be samonės, bet augs greičiau negu sveikl vaikais.

Kovo 5 dieną jį sutrenkė automobilis, nuo tos dienos jis negatavo samonės.

Normalus vaikas per tą laikotarpį būtų paūgėjęs nuo 2 iki 2½ colio, tuo tarpu Charles svėrė 31 svarą, o dabar jau svėria 43. Gydytojai tikisi išgydyti jauną ligonį.

VAKAR RYTE KOMUNISTAI BUVO IŠVYTI IŠ WONJU Miesto

—Korėjoje niekas neįstums mus į jūrą, — pareiškė gen. Douglas MacArthur

TOKIO, Japonija, saus. 21 d. —JAV dalinys šiandien buvo priverstas pasitraukti iš Ichon miesto, sako pranešimas iš Pietų Korėjos. Ichon yra beveik pusiaukelėje tarp Suwon ir Wonju, truputį į šiaurę nuo Kumanjang.

Amerikiečius puolė gana stiprus kinų kariuomenės dalinys. JAV karo jėgos atakliai gynė Ichon, priešui buvo padaryti dideli nuostoliai, bet šis susisiekimo centrą gynusioms jėgoms buvo įsakyta pasitraukti. JAV dalinio vadas sunaikino svarbesnius strateginius centrus ir pasitraukė porą mylių į pietus.

Jungtinių Tautų karo vadovybė vyrauja įsitikinimas, kad komunistai jau pradėjo seniai ruošti puolimą. Vakare rytuose priešas smarkiai puolė Wonju ruožą, užvakar kovos ejo Yongwol srityje, o šiandien jau eina susirėmimai Ichon fronte.

Svarbiausios priešų jėgos yra Seoul ruožė. Reikia manyti, kad šiomis dienomis jos bus mėsos į mūšį. Žvalgyba praneša, kad kinai artėja prie fronto linijų.

Iš šiandien paskelbtos karo vadovybės pranešimo matyti, kad paskutinėmis savaitėmis gana ilgame fronto ruožė buvo 12 mylių ruožas, niekieno nekontroliuojamas. Šiomis dienomis

mis šis tuščias ruožas prisipildė ir prasidėjo susirėmimai.

Ketvirtadienį Jungtinių Tautų karo jėgos užėmė Wonju, dėl kurio paskutinėmis savaitėmis ejo gana kruvinos kovos. Penktadienio naktį ir šeštadienį priešas smarkiai puolė Amerikos prancūzų ir kitų tautų jėgas, esančias pačiame mieste ir jo apylinkėse. Šeštadienį Wonju ir gana plati sritis vėl buvo komunistų kontrolėje.

Bet šiandien rytuose Jungtinių Tautų tankai ir kariai sumušė priešą ir išlaisvino Wonju. Priešas norėjo naudoti šią susisiekimo liniją, bet negali. Pastebėtina, didokas darbininkų skaičius paskubomis taisė Wonju aerodromą. Atrodo, kad priešas yra pasiruošęs naudoti lėktuvus. Šiandien padangėse jau pasirodė 24 komunistų lėktuvai, jų tarpe buvo 15 spausminių.

—Korėjoje niekas neįstums mus į jūrą, — šeštadienį pareiškė gen. Douglas MacArthur. Jis buvo atskridęs iš Tokio, kalbėjosi su Jungtinių Tautų karo vadais, apžiūrėjo kelis fronto ruožus ir vėl išskrido į Tokiją.

Gen. MacArthur pareiškė, kad jis yra pasiruošęs ginti Korėjos karo pozicijas, kol Jungtinių Tautų atstovai išspręs problemą.

JAV OFICIALIAI PAREIKALAVO PASMERKTI KOMUNISTINĘ KINIJA

Komunistinės Lenkijos ir Rytų Vokietijos valdžios pasirašė sienų sutartį

LAKE SUCCESS, N. Y., saus. 21 d. — JAV atstovas Warren Austin vakar oficialiai pareikalavo pasmerkti komunistinę Kiniją dėl įsiveržimo į Korėją.

Jis perskaitė politiniam komitetui rezoliuciją, kurią pataria siųlyti tarptautinės organizacijos pilnačiais.

Vyrauja įsitikinimas, kad Austin pasiūlymui pritarus du trečdaliai tarptautinės organizacijos narių.

REIKALAUJA ATSAUKTI KINŲ ARMIJĄ

JAV reikalauja, kad Jungtinės Tautos pasmerktų Peipingo valdžią už įsiveržimą į Korėją ir paramos teikimą Korėjos komunistams.

Reikalauja liepti Peipingo valdžiai atšaukti karo jėgas iš Korėjos, tęsti pasipriešinimą prieš kinų įsiveržimą, neteikti jokios pagalbos Peipingo valdžiai ir sudaryti komitetą, kuris studijuotų naujas priemones Peipingo valdžiai sudrausti.

INDIJA PRIEŠINASI JAV PASIŪLYMUI

Indijos atstovas Benegal Rau, vakar rytuose sugrįžęs iš Londono, pareiškė, kad Indija priešinsis Amerikos planui.

Rau kalbėjosi su arabų valstybių atstovais, o vėliau patarė tarptautinei organizacijai atidžiai studijuoti Peipingo valdžios pasiūlymą visiems Azijos klausimams spręsti. Sovietų atstovo Jakob Mal-

ko sunegalėjo širdis. Gydytojai patarė jam būti namie. Jis gali būti iškviestas į Maskvą gydytis. Pasirodo, kad jo širdis jau anksčiau keliais atvejais buvo sunegalėjusi.

Nustatė lenkų ir vokiečių sieną

VARŠUVA, — Lenkų vyriausybė paskelbė, kad pasirašyta sutartis, nustatanti Lenkijos ir Rytų Vokietijos sieną. Praeitų metų birželio mėn. abi vyriausybės paskyrė komisijas sienom nustatyti. Komisijos baigė darbą ir pasirašė sutartį.

Siena eis pagal Oderio ir Neisės upes. Vakaruose Vokietijos vyriausybė protestuoja. Ji nepatenkinta, kad Rytų Vokietijos valdžia atsakė nuo bet kokių pretenzijų į 40,000 ketvirtainių mylių plotą, šiandien lenkų kontroliuojamą.

Lenkijai atiteko Silezijos, Pomeranijos ir Rytų Prūsijos sritys. [JAV, Didžioji Britanija ir Prancūzija nepripažįsta Lenkijai šių sričių. Jos sako, kad Vokietijos sienos bus tikrai taikos sutarties nustatytos.]

—Kinijos komunistai pagrobė amerikiečių pinigais užlaikytą Changju universitetą.

—Indijos vyriausybė nori gauti olandų dokumentus, liečiančius 17 ir 18-tą šimtmečius.

—Gen. Eisenhower, būdamas Liuksemburge, aplankė gen. George Patton kapą.

JEI RUSAI PRADĖS KARĄ, ATOMO BOMBOS TURĖTŲ KRISTI MASKVOJ

Kremliaus valdovai įteikė prancūzams ir britams naują notą dėl Vokietijos

NEW YORK, N. Y., saus. 21 d. — Dr. Harold C. Ursey, Nobelio premijos laimėtojas ir atomo energijos specialistas, pataria Kremliaus valdovams štai ką pasakyti:

— Jei sovietų karo jėgos padarys bent vieną pavojingą žingsnį Europoje, Maskvoje kris atomo bombos.

Mokslininkas nepritaria pasakojimams, kad JAV nevertos atomo bombos. Reikia aiškiai pasakyti, kad šią pavojingą bombą vartos.

TIKTAI ATOMO BOMBA SUSTABDO RUSUS

Amerikos technikų draugijos nariams Dr. Urey dar pridėjo: "Turime žinoti, kad atomo vartojimas beveik tikrai pradės Trečią Pasaulio Karą. Turime stengtis vengti Trečio Pasaulio Karo, bet jei jis neišvengiamas, tai turime būti jam pasiruošę. Dabar jam nesame pasiruošę. Iš kitos pusės, neturėtume pasakoti, kad nevertosime atomo bombos. Esu įsitikinęs, kad tik atomo bombos baimė sustabdė ir dabar tebestabdo Sovietų Sąjungą nuo įsiveržimo į Vakarų Europą".

—Paskutiniai pranešimai iš Šveicarijos sako, kad sekmadienį sniegas užvertė 40 žmonių. Vietomis nukentėjo namai.

—Washingtono atsakomągi karo vadai studijuoja planus kinų partizanams apginkluoti.

Rusų nota dėl Vakarų Vokietijos

PARYŽIUS. — Prancūzų vyriausybės sluoksniai atidžiai studijuoja Sovietų Sąjungos notą dėl Atlanto Sąjungos ir Vakarų Vokietijos.

Vakar Andrei Višinskis pasikvietė ir užsienio komisariatą britų bei prancūzų atstovus ir įteikė gana svarbų pranešimą.

Sovietų Sąjunga dar kartą įspėja Prancūziją dėl Vakarų Vokietijos apginklavimo. Višinskis pakartoja anksčiau pareiktas sovietų mintis ir sako, kad Atlanto Sąjunga esanti nukreipta prieš Sovietų Sąjungą.

PRANCŪZŲ VYRIAUSYBĖ SUSIRŪPINUSI

Prancūzų vyriausybė labai susirūpinusi nauju Višinskio raštu. Ji mano, kad rusai gali imtis priemonių grasinimams vykdyti.

Višinskis sako, kad Vakarų Vokietijos apginklavimas sudaro didelį pavojų pasaulio taikai. Kremlius kviečia prancūzus grįžti prie Charles de Gaulle pasirašytos Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos sutarties.

Rusų nota pasiūsta tuo metu, kada demokratinės valstybės ruošia atsakymą Maskvai dėl 4 valstybių užsienio ministerių konferencijos.

Eisenhower tariasi su vokiečiais

FRANKFURT, Vokietija. — Nejaūčiu jokios neapykantos prieš vokiečių tautą ir tikrai neturiu nieko prieš Vokietijos gyventojus, — vakar pareiškė vokiečiams gen. Dwight D. Eisenhower, buvęs sąjungininkų karo vadas, laimėjęs karą prieš Vokietiją.

Vokiečiai sako, kad iki šio meto jie dar negirdėjo nė iš vieno atsakomągi užsienio tokių šiltų žodžių.

Atlanto Sąjungos karo vadas tarsis su Vakarų Vokietijos premjeru ir kitais pareigūnais apie Vakarų Europos apsaugą. Jis nori, kad ir vokiečiai prisidėtų prie karo pastangų.

Senatoriai tariasi dėl kariuomenės

WASHINGTON, D. C. — Senate eina nepaprastai įdomūs ir svarbūs ginčai, ar gali prezidentas siųsti JAV karo jėgas į Vakarų Europą.

Senato užsienio komiteto pirmininkas Tom Connally pareiškė, kad jis nepretensuoja jokiai rezoliucijai, kuri surištų prezidento Trumano rankas.

Sen. Taft pareiškė, kad jis balsuos už rezoliuciją, leidžiančią prezidentui siųsti apribotą karių skaičių į užsienį.

Žinios iš Pietų Ašigalio

MAUDHEIM, Antarktika. — Penkiolika britų ir norvegų mokslininkų praleido Weddel jūros pakraščiuose ilgus žiemos mėnesius.

Kiekvienas jų yra stiprus individualistas, bet 3 ilgus mėnesius jie turėjo praleisti susigrūdę mažame kambaryje. Kiekvienas pripažįsta, jog tai buvo pats sunkiausias ir pavojingiausias ekspedicijos laikotarpis. Šiomis dienomis pasirodė pirmieji saulės spinduliai. Mokslininkai netrukus išsiskirstys, ieškos naujų bazė.

Žiemos metu radijo pagalba jie susiekdavo su Afrikos ir Norvegijos stotimis. Visą laiką jie teikė informacijas apie oro pakaitas Arktikoje.

Sniegas palaidojo 31 šveicarą

ŽENEVA, Šveicarija. — Šeštadienį Rytų Šveicarijoje nuo kalnų ritosi dideli sniego kiekiai, palaidodami 31 asmenį.

Viršūnėje pradeda judėti mažas gabalėlis, bet netrukus jis tampa didžiausiu grumuliuku, kuris slėnyje užverčia kelius, namus ir žmones.

G. B. Shaw patarė rašyti atsiminimus

LONDONAS. — Rašytojas George B. Shaw patarė ilgamei sekretorei Blanche Patch rašyti atsiminimus. Testamente Shaw sako, kad ji turinti teisę naudoti visus paliktus dokumentus ir cituoti iš paties Shaw rašytų arba jam atsiųstų laiškų.

Shaw pataria jai nekreipti jokio dėmesio į stilių, jo nedalyti. Pataria nerašyti nė vieno sakinio, kuris nebūtų susietas su josios atsiminimais.

Patch buvo Shaw sekretorė paskutiniais 30 metų. Jis pataria jai sunaudoti visus pasakojimus ir istorijas, kurias ji girdėjusi apie rašytoją lankiusias garseybes.

Išmatavo aukso atomo skersmenį

CHICAGO, Ill. — Illinois Universiteto mokslininkams pavyko išmatuoti aukso atomo skersmenį (diametrą). Pasirodo, kad jis yra trijų dešimčių vienos trilijoninės colio dalies ilgio. Kitą sakant, aukso atomo diametras yra 3,300,000,000,000 colio dalis.

Tie patys mokslininkai išmatavo sidabro, vario, aliuminio ir anglies atomų diametrus. Atomo diametrą matavo spinduliais, kuriuos praleidžia specialiai pastatyta nauja mašina.

Šioms studijoms vadovauja mokslininkai Ernest M. Lyman, Alfred O. Hansen, Merrill B. Scott ir Lawrence H. Lanzl.

—Marinų vadovybė pašaukė tarnybą 4,600 atsargos karių ir karių.

URUGVAJAUS LIETUVIU NAUJIENOS

Rašo J. LAZDAUSKAS-TOLIUSIS,
"Naujienu" bendradarbis Urugvajuje

Kovojančios Lietuvos
sveikinimas

Ispaniškose Urugvajaus dienraščiuose "La Manana", "El Plata", "El Diario", "Diario Espanol", "El Pais" ir kituose buvo patalpinti (iš sausio 3-4-5 dd.) sveikinimai viso pasaulio lietuviams nuo Kovojančios Lietuvos Vyriausybės egziliuje, kurios prezidentu pasirašo prof. M. Gintautas. Sveikinime raginami viso pasaulio lietuviai suglausti savo jėgas kovoje už Lietuvos išlaisvinimą prieš verginę sovietų rusų tironiją.

Suprantama, kad sveikinimas kaip toks yra gražus žestas ir skatinimas, bet jis turi ir savo blogą pusę—tą pasilijusią lietuvių vienybę Lietuvos laisvinimo kovoje. Šalia VLIKo žinioje esančios Laikinosios Lietuvos Vyriausybės egziliuje yra dar antra, esanti Lietuvos Direktorijos Europoje žinioje. Mums atrodo, kad tai nenormalus reiškinys, primenantis lenkų nesukalbimą Lenkijos laisvinimo kovoje. Turėdami tai galvoje, mes reikalaujame, kad VLIKas mokėtų ir norėtų nuimti savo opoziciją, pasižymintį savo nepaprastu veikumu ir apskrumu. Gi iš Lietuvos Direktorijos Europoje reikalaujame įsijungti į VLIKą, vienokių ar kitokių būdų susitarimų su juo, kad kovojanti Lietuva turėtų tik vieną vyriausybę egziliuje, ir šventos lietuvių liaudies laisvės kovos neverti pajukos objektu.

Iš Pietų Amerikoje atstovaujančių Lietuvos Direktorijų žmonių tenka patirti štai kas: Lietuvos Direktorija neatlaidžiai reikalauja, kad VLIKas būtų perorganizuotas į PASAULIO LIETUVIŲ TARYBĄ, kuriai vadovautų ne prel. Krupavičius ir ne koks nors kitas kunigas, bet lietuvių intelektualas pasaulietis, tegul jis būtų iš socialdemokratų, valstiečių liaudininkų, tautininkų, voldemarininkų — bile tik ne kunigas, kurio vieta bažnyčioje, o ne politinėje kovoje. Būtų teisingiausia, sako jie, jei tokios Tarybos priekyje būtų parinkti žmonės pasirašę ant Lietuvos Nepriklausomybės akto 1918 metais arba veikę kartu su Dr. J. Basanavičium ir Dr. Vincu Kudrka. Šių žodžių autorius taip pat mano, kad kunigo vadovavimas Lietuvos laisvės kovoje yra nepageidaujamas dėl daugelio priežasčių: 1) parodo pasauliui lietuvių tautos politinį atsilikimą, 2) kad lietuvių tauta dar neturi savo politinių tradicijų ir patyrusių politinių žmonių laisvės kovoje, 3) kad lietuvių kunigija yra politikuojanti, nedrausminga, savivaliaujanti, atitolusi nuo savo specifinės misijos, panašiai kaip paragvajiečių kariuomenė, kurios nė Dievas suvaldyti negali...

Nejaugi lietuviai neturime intelektualinių žmonių civilių, kuriems būtų galima patikėti Lietuvos laisvinimo kova?

Privalome visi daryti ką nors, kad išvengtų dviejų blokų Lietuvos vadavime. Tai šių žodžių autorius linkėjimai su Naujais 1951 metais.

Kalėdų eglutė Urugvajaus
lietuviukams

Prie Urugvajaus Lietuvos Kultūros Draugijos veikianti lietuvių mokyklėlė, kuriai vadovauja iš tremties atvykusi mokytoja Stanevičienė, suruošė savo mokiniams Kalėdų Eglutę su dovanomis, vaisėmis ir gražia scenos programėle. Tenka pastebėti, kad lietuviškos tradicijos ir čia gimusiems lietuvių vaikeliams labai patinka, kas galima pastebėti iš jų tarpisavio pasikalbėjimų: "Estos lituanos tienen muy lindas cosas" (Tie lietuviai turi labai gražių dalykų). Dabar jie visi su kantrumu laukia Velykų, kurių metu pasirodo tie keisti kiaušiniai. Kiekvienas margutis, tai "es un huevo lituano" (lietuviš-

kas kiaušinis).

Tie, rodos, maži dalykėliai skatina vaikus įdomautis ir kalbėti apie jų tėvėlių kraštą—Lietuvą—ir jame esančias grožybes, kurių kituose kraštuose nesimato. Tiksliai tie Lietuvos vilkai kelia tam tikrą susirūpinimą... Vaziuotumei žmogus į Lietuvą, bet jei vilkas ant rubesiaus tupi, kas tada?... Baugu vaziuoti, žinoma, vienam, bet jei keli šimtai vaikų važiuos į Lietuvą pasisvečiuoti ir pamatyti ten esančios grožybės, tai vilkas tik nusispiauti: jis, pamatęs kelis šimtus ar tūkstančius narsių ir su visokiais galimais sunkumais kovojančių vaikų, dės į kojas ir maus į mišką, kad išnešus savo kudašius...

Aplink Kalėdų Eglutę sukinėja čia vienas ponas, truputį plikas, su ponija, (Lietuvos vaikų įgaliojimai), kurie tuos vilkus matė, bet nieko apie juos nekalbėjo, o tik atvežė dovanų iš Lietuvos čia esantiems lietuviukams...

Eina kalbos, kad tas dovanas atsiuntė Lietuvoje gyvenanti vaikai... Blogai jie gyvena, pusalkaniai, rusai komunistai juos skriaudžia, bet jie vistiek nepamiršta kitų tokių pat lietuviukų kaip ir jie, tik gyvenančių daug geriau ir toli toli nuo Lietuvos, kur rusų nėra...

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos nauja valdyba

Metiniame draugijos susirinkime, kuriame dalyvavo apie 50 narių, buvo išrinkta nauja 1951 metais valdyba, kurioje įeina: Julijonas Jazauskas pirmininkas, Juozas Kundrotas vicepirmininkas, Kazys Vilkas sekretorius, Petras Derencius išdininas, Juozas Ramonas ir dar vienas, kurio pavardės nebeatsimenu—nariai.

Naujoji valdyba savo periodą išbaigė, kaip ir senoji išbaigė, bet kaip bus su lietuvių kultūra? Parengimai, šokiai, bufetas su alumi, tai dar ne kultūra. Kultūra yra daug sudėtingesnė ir sunkesnė misija, nuo kurios priklauso čia gyvenančių lietuvių pliusai arba minusai Lietuvos atžvilgiu. Vien norų duoti ką nors Lietuvai neužtenka, reikia ir turėti kas duoti. Kultūringumo duoti mūsų čia gyvenančiai visuomenei gali tie, kurie daugiausia jo turi. Kultūros Draugija tokių turi: Jos patalpose yra apsigyvenę iš tremties atvykę agronomas Stanevičius su žmona, kuri iš profesijos yra liaudies mokytoja. Jie galėtų duoti tai, ką patys jau turi. Bet jie galės duoti tik tada, kada naujoji valdyba, tai suprasdama, stengsis sudaryti reikalingas sąlygas kultūriniam darbui. Tų žmonių ignoravimas jų sąlygų nesudarytų, bet priešingai. Įvertinant intelektualinį lietuvių pasirušimą, tuo pačiu yra įvertinama lietuviška mokykla ir kultūrinis lietuvių progresas. Nesvarbu kokių pažiūrų tie žmonės — socialistai, liaudininkai, katalikai, tautininkai, voldemarininkai — svarbu tai, kad jie turi kultūrą ir gali ją pasidailinti su tais, kurie jos mažiau turi. Ši laikysena nepažeidina nei vieno, nei kito, o tik paaukština ir parodo jų visuomeninį subrendimą.

Būtų labai gerai, kad naujoji valdyba sugebėtų sustiprinti lietuvišką mokyklėlę, kuri duotų lietuvių kalbos ir istorijos kurso ne tik mūsų mažiesiems, bet

taip pat ir suaugusiems, jei tokių atrastų. Išmokyti ką nors gero ir naudingo, niekad nevelu ir niekad neperdaug.

Lietuvių mokyklos išugdymas būtų daug pasekmingesnis, mažo suprastimu, jei Draugija atgaivintų savo ankščiau leistą spaudos organą LAISVOJI LIETUVA. Švietimo ir kultūros baruose niekas negali tiek, kiek mūsų spauda: ji skatina, žavi, parodo, patraukia, išjudina ir tt.

Zinant, kad šalia Kultūros Draugijos pastogėje veikiančios mokyklėlės yra antra komunistų įtakoje esanti lietuviškos mokyklos karikatūra, tai LAISVOSIOS LIETUVOS atgaivinimas darosi tuo labiau aktualus ir bū-

tinas. Tą savo organą draugija galėtų išleisti susitardama su "Argentinos Lietuvių Balso" leidykla. Išėinant iš Argentinos Urugvajaus pinigų kurso didelio skirtumo, tai ten spaudos darbai mokant Urugvajaus valiuta, yra nepaprastai pigūs. Taip pat ir susisiekti su Argentina palyginamai patogus ir greitas.

Sveikindamas naująją valdybą, linkiu apie tai rimtai pagalvoti ir surasti gerą išeitį ir užimti atsakančią kovos frontą prieš čia po mūsų šonu veikiančius Stalino satrapus.

Daugiau iniciatyvos kovoje, tautiečiai! Monteideo, Urugvajus.

IS CLEVELANDO LIETUVIU GYVENIMO

1. Pagerbimas geradarių

Atvykęs Amerikon kiekvienas tremtinys nuoširdžiai padėkojo savo geradariams už dovanas, siuntinius, už parūpinimą darbo ir buto garantijos, kuri išlaivino jį iš IRO tremtinių stovyklos, iš pavojaus pateti bolševikams, ir atidare vartus į žmonišką gyvenimą aukštai kultūringoje šalyje.

Tačiau tremtiniai jautė, kad tos pavienių žmonių padėkos neužtenka. Reikalinga visiems tremtiniais sueiti ir padaryti šventę ir viešai pareikšti padėką sukviečiami geradariams.

Jusdama ši naujakurių pagėdavimą, Clevelando Tremtinių Draugijos Valdyba sausio 14 d. surengė geradariams pagerbti pobūvį. Į šį pobūvį atsilankė per 1000 lietuvių. Tokio gausaus lietuvių susirinkimo Clevelande dar nebūta. Į Clevelandą jau yra atvykę tiesiog iš Europos 1150 tremtinių ir apie 400 tremtinių yra atsikėlę čionai iš kitų Amerikos miestų. Į šį pobūvį 272 šeimos tremtinių pakvietė 195 šeimas geradarių. Bet tame skaičiuje pasireiškė 52 šeimos antros eilės geradarių, tai yra tokių, kurie patys yra tremtiniai. Jų tarpe pažymėtina Stepono Nasvyčių šeima, kurios pastangomis patraukta į Cleve-

landą Čiurlioniečių ansamblio branduolys.

Po Tremtinių Valdybos gražiai pravesto viešo geradarių pagerbimo, atsakydami jai ir tremtiniais, kalbėjo N. C. W. C. organizacijos atstovė, antrosios lietuvių parapijos klebonas kun. Angelaitis, buvusias "Dirvo" laikraščio redaktorius Karpius ir prof. Damašius.

Po to sekė Čiurlioniečių choro koncertas, sudainavęs 10 dainų. Kadangi pagyrimai dažniau sukelia nemalonius skaitytų, tai pakartosis vieno nemuzikalaus tremtinio žodžius: "nors esu girdėjęs Čiurlioniečius keletą kartų, bet niekad nenuobodu jų klausyti".

Toliau Valdybos rūpesčiu ir lėšomis toje pat didžiulėje salėje buvo užtiesti stalai su užkandžiais ir gėrimais. Tremtiniai ir geradariai tuoju surado bendrą kalbą ir visus užliejo nuoširdi mūsiško vaišingumo nuotaika.

Šis pobūvis parodė kaip dariniai ir kiek darbo ir laiko įdėjo jo surengimui Tremtinių Valdybos nariai.

Kad daugiau tokių pobūvių būtų kitose kolonijose, tai greičiau išsistėtų iš mūsų bendruomenės tasai tuščias ir nelemtas "mes ir jūs".

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois
Telefonas Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas

Pradėk taupyti šiandien!

KIEKVIENO TAUPYTOJO SĄSKAITA APRĖJSTA IKI \$10,000

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

INSURED

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapumą. Jei jie netvarkoje, nuodinga medžiaga lieka kune ir jūsų kraujyje. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktis dažnai turi keltis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakai patinę, vartokite

ZOLI ARBATA SANTAS NO. 101

Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgų metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip:

SANITAS HERBS, DEPT. N
1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

TAUPYKIT DĖL ATEITIES

Pasidėkite savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association.

KUR—kiekvieno taupomi indėliai yra apdrausti iki \$10,000 by an agency of the U. S. Government
KUR—visada buvo ir yra išmokama aukštas dividendas visiems mūsų taupytojams.

TURTAS VIRŠ 5 MILIJONŲ DOLERIŲ.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 SO. WESTERN AVE. JOHN PAKEL, President Telefonas: GROvehill 6-7575

2. Tautos nepriklausomybės
akto minėjimas

Clevelando lietuvių 25 organizacijų Komitetas (tai yra beveik visa bendruomenė vienin-gai) vasario 18 dieną 3 valandą po pietų Public Auditoriumo Mažojo Teatro salėje (ten pat, kur buvo pereinamas metais) rengia minėjimą mūsų tautai brangios dienos, kada 1918 metais ji pasiskelbė esanti savystovė, nepriklausoma valstybė Lietuva.

I šį minėjimą kviečiami visi lietuviai. Taipgi kviečiami Ohio valstybės ir Clevelando miestų aukštieji pareigūnai. Clevelando Vyskupas prašomas tą dieną atlaikyti pamaldas ir pasakyti bažnyčioje pamokslą.

Prof. K. Pakštas savo kalboje primins reikšmę nepriklausomybės akto, ir pro dabartinis politinius sunkumus pažvelgs į ateitį. Minėjimas baigsis Čiurlioniečių choro tai šventei tinkamais kūriniais.

J. L.

Kodėl nesirūpinama
morale?

Tokių klausimų "Sun-Times" skaitytojų balsų skyriuje kreipiasi vienas asmuo. Jis sako, jog tarptautinės problemos, kaip Korėjos karas, yra didelės, kurios spaudžia Ameriką. Bet nemažesnės esančios moralinės bėdos, nes klynti nedorovė, didėja divoršai, materializmas ir pan. Materializmas pasidavęs milijonų amerikiečių dievas. Jei kongresas galys bilijonus skirti karams ir gynybai, kodėl nors truputį nesą galima išleisti moraliniam atgijimui.

J. P. VARKALA
INCOME TAKSUS
PILDO

VALSTIJOS REGISTRUOTAS
AUDITORIUS

2401 West 63rd Street
Phone WALBROOK 5-7711

DR. A. A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 So. Damen Ave.
CHICAGO 9, ILL.

Ofiso valandos: kasdien nuo 9—9 vakarais, išskyrus trečiadienius, šeštadienius nuo 10 ryto iki 6 vak. Saukite: YArds 7-7381.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždekitė LEGULO Ointment. Jo gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėtimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, su stabdo džiūvimą odos ir perplėšimą tarpinių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išvirstinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c, \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderi:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill

SOPHIE
BARCUS
RADIO VALANDA

IS STOTTES
W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare

Lietuviškos Vakaruškos

Tel. HEMlock 4-2413
7121 So. Rockwell Street,
Chicago 29, Illinois

SUTAUPYKITE
PUŠĘ

Ant kiekvieno
gabalo
COSTUME
JEWELRY

BUDRIKO
SAUSIO MĖNESIOUž Pusę Kamos
ISPARDAVIMAS

Šimtai Branzolietų, Necklaces, Chokers auksiniai ir sidabriniai, spindi kaip Rhinestones, prasmatiniai padaryti perlai! Dabar yra laikas pirkti, kai galite sutaupyti pusę!

PLUNKSNOS IR PAISELIO
SETAI

Paukuosuti Vertės \$9.00 už \$3.75
Naujos EVERSHPAR Vert. \$8.75 už \$2.99
Plunksnos. Vert. \$8.75 už \$2.75
PARKER'S Plunksnos Pigiai kaip už
SIENINIAI LAIKRODŽIAI
Bulova Vertės \$20.00 už \$9.95
GRAND FATHER CLOCK (Laikrodžiai) Vertės \$16.00 \$8.25
BUDELNINKAS Vertės \$3.75 už \$1.95
10K auksiniai STONE RINGS (Žiedai) Vertės \$7.25 \$2.25
DAIMONTINIAI SET ŽIEDAI Vertės \$30.00 \$14.95
17 Jewel RIESINIAI LAIKRODELIAI

Vertės \$34.50 \$16.75
ELGIN IR BULOVA RIESINIAI LAIKRODELIAI

Kaina \$19.95
sumažinta iki 15c
10 Tūkstančių REKORDŲ po

Daugybė prekių atvežtų iš Vokietijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Italijos ir Olandijos. Parduodama wholesale.

Pianai, Akordionai, Brilliantai ir Laikrodžiai.

Jeigu jūs norite padovanoti savo artimiesiems ar prieteliams gimtadieniui ar vardadieniui, tai ateikite ir rasite didelį pasirinkimą sekančių prekių: briliantinų žiedų, laikrodžių, auksinių kryžtelių, akordionų ir kitų gražių dalykų, nes visus suminėti čia sunku. Geros mokinio sąlygos. Prašau įsitikinti. Adresas sekantis:

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel. CALumet 5-7237
Tel. CALUMET 5-4591
CHICAGO 8, ILL.

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 val. vakare ir nedėliomis-sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

BUDRIKO žymi Radio Programa su geriausiais lietuviškais talentais iš WCFL 1,000 kil. Radio Stoties 5:30 nedėlios vakarais iki 6.00 P. M. Budriko anglų kalba radio programa iš WAAF 950 kil. 8:15 kožną rytą, išskyrus sekmadienius.

3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIENIS, SAUSIO 22, 1951

PROGRESS
LIETUVIU BENDROVES
KRAUTUVĖS

PECIALI SĄLDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATAI, RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKU BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai.
Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS
FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

TURIME DIDELĮ
PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGUMŲ SIDABRINIŲ INDŲ SIENIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIZIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ
Laukrodžiai Patalinomi Specialisto
John A. Kass Duodama 1 metų Garantiją
Lengvais Išmokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617
Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

ŽALIOJI MĖTA

Žalioji Mėta (Varliamėtė) yra ir buvo vartojama per šimtmečius kaip naminė gyduolė. Žalioji Mėta yra gera nuo šlapumo susilakymo ir nuo karščiavimo šlapumo kanale. Gerai Žaliąją Mėtą gerti nuo nereikalingų vėmimų. Yra taipgi sakoma, kad ji gera nuo akmeninės ir vandeninės ligų, nuo vidurių išputimo ir nuo kenksmingų gazų viduriuose, nuo traukimų, sukimų ir visokių nesmagumų viduriuose. Pasidaryk arbatos iš Žalios Mėtos ir gerk kiek tik nori. Svaras šitos Mėtos kainuoja \$2.00, o pusė svaro—\$1.00. Prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

BAIKITE SAVO
KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios čio iš kartos į kartą. Sudėdus grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2—(\$1.25) — sėkmingai vartojama nuo reumatizmo, arthritis bei lumbago daugelio dekingų žmonių.
Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00) — GARSIOJI Skilvio Arbatą teikia greitius rezultatus skilvio ligose. Puikiai išsuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analysis SALVE — (\$1.00) — duoda STEBETINUS rezultatus.
Ateikite arba atsiųskite "money order". Gaunama geresniose aptiekose ir Wieboldt krautuvėse.

Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, ILL.
Dept. 10.

Subscription Rates:
\$7.00 per year in Canada
\$7.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago
4 cents per copy

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:
Metams \$9.00
Pusei metų 4.50
Trims mėnesiams 2.25
Vienam mėnesiui90
Chicagoje per išsiuntymą:
Viena kopija 4c.
Savaitei 25
Mėnesiui 90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 2.00

Užsienio:

Metams \$10.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Seniai Užvilktas Reikalas

Prezidentas Trumanas pašalina Ekonominės Stabilizacijos administratorių Alan Valentine ir paskyrė jo vieton energingąjį Eric Johnston, kuriam bus suteikti platus įgaliojimai reguliuoti pramonės ir prekybos reikalus. Pirmas dalykas, kurį jisai turės atlikti, tai — imtis priemonių infliacijai sulaikyti, stabilizuojant prekių kainas. Tai yra labai pavėlintas reikalas.

Prekių kainos ėmė smarkiai kilti, prasidėjus Korėjos karui. Pavojaus, kad tas karas gali išsauti pasaulinį konfliktą, kurio pasėkoje būtų labai susiaurintas civilinių daiktų gaminimas, paskatino spekuliantus supirkinėti prekes ir tuo būdu susidarė dirbtinas jų trūkumas. Bet valdžia nieko nedarė, ramindama publiką, kad Amerikoje esą viso ko pakankamai. Ji sakėsi pasitikinti, kad biznierių savo noru „susivaldys“ ir nebekels kainų.

Patyręs biznierių Bernard Baruch jau pereitą vasarą įspėjo Washingtoną, kad „savanoriškas“ kainų reguliavimas yra neįmanomas dalykas. Jisai patarė nedelsiant uždėti „lubas“ kainoms ir algoms ir planingai mobilizuoti krašto ekonomines pajėgas, kad padidintos išlaidos apsiginklavinimui nenukryptų pinigų vertės. Kad jo įspėjimai buvo teisingi, šiandien visi mato. Per paskutinį pusmetį gyvenimas visą laiką brango.

Pagal tai, kada Jungtinės Valstybės nutarė skirti milijonų sumas pinigų gynybos reikalams ir Europos apginklavinimui, tai pasidarė visiems aišku, jogei toliau taip eiti dalykai nebegali. Buvo paskirtas Ekonominės Mobilizacijos direktorius, Ekonominės Stabilizacijos administratorius ir Kainų Stabilizacijos direktorius.

Jie kol kas dar tik planuoja. Bet tas faktas, kad tapo pašalintas Valentine, kuris priešinosi kainų ir algų „įsaldinimui“, rodo, jogei netrukus bus pradėta imtis darbo. Krašto ekonominis gyvenimas turės būti reguliuojamas, jeigu norima, kad Jungtinės Valstybės pajėgtų atlikti tuos nepaprastus uždavinius, kuriuos pastatė prieš jas istorija: sujungti laisvasias tautas ir nugalėti agresingąjį Rusijos imperializmą.

Hitleris, Mussolini ir Stalinas

„Nėra skirtumo tarp diktatorių. Nebuvo jokio skirtumo jokioje policinėje valstybėje, kokia tik yra gyvavusi iki šiol. Jos visos tokios. Jos visos tarnauja tam, kad būtų pavergtas asmuo valstybės naudai.“

„Mes tikime, kad valstybės gyvuoja asmens naudai, ir dėl to mes kovojame.“

„Nėra jokio skirtumo tarp Hitlerio ir Mussolinio, tarp diktatorių senovės Romoje, tarp Spartos karaliaus ir Karolio I, Liudviko XIV ir Stalino.“

Taip kalbėjo prez. Trumanas pereitą penktadienį viename Washingtono bankete.

Kaip istorijos pamoka, jo kalba nevisai buvo tiksli. Praeityje buvo kur kas aršesnių diktatorių, negu „Spartos karalius“ arba Francūzijos Liudvikas Keturiolikta-

sis. Ir anaipol ne visos diktatūros buvo totalitarinės. Bet iš 20-jo šimtmečio diktatorių, kuriuos suminėjo prezidentas, Hitleris, Mussolini ir Stalinas iš tikrųjų yra labai panašūs į kiti. Ir labai panašios yra jų „policinės valstybės“.

Faktiškai Mussolini ir Hitleris buvo Stalino mokiniai ir pamėdžiotojai. Juodu abu yra visai atvirai tai pripažinę pasikalbėjimuose su pasitikimais asmenimis.

Gerai, kad prez. Trumanas pagaliau nusikratė tomis iliuzijomis, kurias jisai turėjo apie Rusijos diktatorių. Dar netaip seniai jisai laikė jį „geru žmogum“ („good old Joe“), kuris, deja, negalės taip elgtis, kaip jisai noris, nes jį, vargšą, valdanti Politbiuro narių dauguma.

Jeigu Washingtono Baltajame Name būtų buvę tiek nusimanyti apie totalitarinę Rusijos diktatūrą, kiek jo rodo vėliausios prez. Trumano kalbos, tai pasaulio kėdos šiandien būtų nepalyginti menkesnės.

APŽVALGA

LENINO „PAŽANGA“

Sausio 13 d. mes šioje vietoje pacitavome kelias ištraukas iš Lenino brošiūros „Dvi socialdemokratiškos ir demokratinės revoliucijos taktikos“, kuri buvo išleista 1905 m., t. y. pirmosios Rusų revoliucijos metu. Toje brošiūroje Rusijos bolševikų vadas labai griežtai išdėstė savo pažiūrą į Rusijos revoliuciją, pabrėždamas, kad „buržuaziniai demokratiniai“ pobūdį ir atstoriai kritikuodamas Rusijos liaudininkų ir anarchių „zaunas“, kad Rusijoje esą galima tuojau pilnai išlaisvinti „darbininkų klasę ir įsteigti socializmą.“

Leninas rašė, kad ekonomiškai ir socialiskai atsilikusioje Rusijoje pirmą turėtų išsivystyti kapitalizmas — tik tada pribręš materialinės ir moralinės sąlygos socializmui įkurti. Kol tos sąlygos nepribrędusios, sakė jisai, tėra vienintelis teisingas kelias darbininkams, tai — siekti demokratinės respublikos.

Tačiau 1917 m., kai bolševikams pasisekė pagrobti valdžią ir savo rankas, tai Leninas tą savo nusistatymą griežtai pakeitė: atmetė demokratiją, sunaikino kapitalizmą ir ėmė kurti „socializmą“.

Koks tenai tas rusiškas „socializmas“, visi žino, ir apie tai čia nėra reikalo plačiau kalbėti. Bet lietuviškųjų Maskvos garbintojų šulės A. Bimba mečgia „Laisvėje“ tą Lenino „atsivertimą“ pateisinti. Rašo:

„O ką jis, Leninas, padarė dvylika metų vėliau, būtent, 1917 metais? Jis ėmė ir nukeliavo „socialistinės tarybinės respublikos keliu.“

„Kitaip pasakius, Leninas, pasikeitus sąlygoms, nužengė didelį žingsnį pirmyn.“

Gaila tačiau, kad Bimba nepasako, kurios sąlygos pasikeitė ir kaip jos pasikeitė.

Ar Rusija pasidarė laikotarpįje tarp 1905 ir 1917 m. pra-

moninga šalis? Ar Rusijos darbininkų klasė per tuos 12 metų išaugo, apsišvietė ir susiorganizavo?

Nieko panašaus. Ekonomiškai atviliūgi Rusija po pirmosios revoliucijos neabejotinai padarė šiek tiek progresą, tačiau anaipol ne tiek, kad jį būtų galėjusi lyginti su pramoningais Vakarų Europos kraštais. Ji kaip buvo, taip ir paliko žemės ūkio — ir tai, labai atsilikusio — žemės ūkio kraštą.

Atsilikęs žemės ūkio kraštą

Prieš prasidedant pirmajam pasauliniam karui, visoje Rusijoje, turėjusioje apie 160 milijonų gyventojų, buvo tiksliai kokie 3,500,000 pramonės ir geležinkelio darbininkų. O 100,000,000 su viršum gyventojų buvo ūkininkai.

Taip pat yra faktas, kad ta neskaityta Rusijos darbininkų klasė buvo labai menkai susiorganizavusi. Politinių partijų, priešingų valdžiai, nebūvo galima viešai organizuoti carizmo laikais; o slaptoms partijoms, aišku, tegalėjo priklausyti tiksliai labai apribotas skaičius žmonių — ne daugiau, kaip keliolika tūkstančių visoje plačiojoje Rusijoje. Profesinės sąjungos (unijos) irgi tegalėjo gyvuoti tiksliai pusiau legaliskai; todėl jos teapėmė tik mažą darbininkijos dalį.

Pasaulinis karas ne tik nepagerino tų sąlygų, bet jas žymiai pablogino, nes jisai suardė Rusijos ūkį; daug apšvietusių darbininkų, įgijusių šiek tiek patyrimą politiniame judėjime, bekovodami su caro valdžia, buvo paimti į kariuomenę ir žuvo įvairiuose karo frontuose.

Tai tokios sąlygos buvo Rusijoje, kilus 1917 metų revoliucijai.

Pradžioje, kai visa tauta sukiro prieš caro valdžią (Leninas ir jo artimiausieji sebrai tada sėdėjo Šveicarijoje), revoliucija turėjo didelį pasisekimą. Carizmas buvo nuvers-

minga“ šalį, kur, reikia manyti, nurašė jį iš gyvenimo apyvartos.

Bet kai Kremliaus valdovai skelbia pasauliui, kad jų valstybėje nėra nepasitenkinimo, nėra streikų ir nėra nelaimingų žmonių, tai jie sako teisybę. Enkavedistas yra toks nepaprastas juodosios magijos žinovas, kad žmogus verkdamas juoksis ir šoks pagal mostelėjimą jo magiškos lazdelės. Pamėgintų kas nors parodyti nepasitenkinimo ar būti nelaimingas! O, vargas tada tau, nelaimingas žmogau!...

15. Sekmadienio rytą buvom pažadinti kažkokių dundėjimų Kauno kryptimi. Tas pat pasikartojo pirmadienį ir antradienį. Tada manevrai, galvojom. Ir koks buvo mūsų nustebimas, kada iš pripuolamai sutiktome pamirkę žmogaus sužinojom, kad tai karas. Tikras karas su bolševikais. O, žmogau! Ar tu gali įsivaizduoti, kad mes džiaugiamės, kaip vaikai.

Galop atėjo atsiskaitymo valanda! — sušukau. Ir mes pasileidom panemumais į šančius. Prabėgę vieną gatvę, kitą, mes staiga pamatėm du raudonarmiečius, jau nešančius kudašius su automatais parankė. Mudu smukom į kiemą, ir kada raudonarmiečiai prabėgo pro mudu vos viena žingsnį, aš šokau iš kiemo ir jiems iš

tas. Susidarė Laikinoji Revoliucinė Vyriausybė, kurioje vadovaujančias vietas turėjo socialistai. Žmonės gavo laisvę. Rusija ėjo prie demokratinės respublikos įsteigimo. Už tai stoji visos politinės partijos, išimant neskaitytąją saują monarchistų ir „extra-kairiuosius“ anarchistus.

Kokios gi čia buvo „pasikeitusios sąlygos“, kurios reikalavo ne demokratinės respublikos, o socializmo?

Bimba to nenurodo, o betgi jisai bando juokus kirsti iš „menševikų“, kurie nepritaria beprotiškam Lenino-Trockio „pučiui“. („Menševikais“, beje, Bimba tituluoja ir lietuvių socialistus, kurie niekad rusų partijai nepriklausė; jisai nežino, kad tuo žodžiu buvo vadinama tam tikra Rusijos socialdemokratų partijos frakcija, o ne kurios nors kitos šalies arba tautos socialistai.) Patartume jam dar kartą perskaityti — ir *pagalvoti*, — ką Leninas sakė apie Rusiją savo 1905 metų brošiūroje.

Rusija nepribrędus socializmui

Štai Lenino žodžiai:

„Rusijos Social-Demokratų Darbininkų Partija atmeta žioplas pusiau-anarchistines mintis, kad galima tuojau vykdyti programą maksimum, užkariavus valdžią socialistiniam perversmui. Rusijos ekonominio išsivystymo laipsnis ir plačiųjų proletariato masių sąmoningumo laipsnis daro negalima, kad darbininkų klasė pilnai išsilaivintų. Tiksliai didžiausieji ignorantai gali nesiskaityti su buržuaziniu vykstančio perversmo pobūdžiu. Atsakydami į anarchistų priekaištus, kad, girdi, mes atidedame socialistinį perversmą, mes pasakysime: 'mes jo neatidedame, bet darome pirmą žingsnį link jo — vieninteliu galimu būdu, vieninteliu tikru keliu, būtent, demokratinės respublikos keliu'. Kas nori eiti kitu keliu, aplenkdamas politinį demokratizmą, tas neišvengiamai prieina pakas ir reakcingas išvadas.“

Tas, kas čia pasakytą apie Rusiją 1905 metų, tiko nuo A iki Z ir 1917 metų Rusijai, kadangi tiek Rusijos ekonominio išsivystymo laipsnis, tiek jos proletariato masių sąmoningumo laipsnis tebebuvo labai žemi.

Leninas vadino „didžiausiais ignorantais“ tuos revoliucionierius, kurie ignoruoja faktą, kad Rusijoje vykstančio perversmo pobūdis yra buržuazinis pobūdis. Jisai sakė, kad anarchizmai, kurie nori aplenkinti politinį demokratizmą, yra neišmanėliai ir reakcininkai!

Tai, kada Leninas, norėdamas pateisinti savo „Oktabrio Revoliuciją“, atmetė politinį

PASTABOS STALINCŲ „VILNIES“ PARASŲJE

LIETUVOJ

Mr. L. Jonikas, iškoneveikęs Amerikos lietuvių, darančius pastangas Lietuvą iš rusų išlaisvinti, rašo, kad, kaip vėliausiai iš Lietuvos atėjusiuose laikraščiuose skaitės (suprantama, iš prievartos, kaip jau anksčiau jis „Vilnyje“ rašė), Lietuvoje dabar ruošiamasi rinkimams į „aukščiausią tarybą“. Jis rašė, kad net du lietuviai kandidatai „nominuoti“. Taigi net celi du. Suprantama, vėliau Mr. L. Jonikas, susižinojęs su kuo reikia, ras, kad du yra lyg ir per mažai skelbti Amerikos „progresyvių“ spaudoje ir kad Stalinas, Molotovas ir kiti „lietuviai“ yra „nominuoti nuo Lietuvos“, apie šitą Mr. L. Jonikas pripažins visai nereikalinga šioje spaudoje rašyti.

Toliau, Mr. L. Jonikas pažymėjęs, kad kelių lietuvių rašytų raštai esą išversti į rusų ir kit. kalbas, sušunka: „Štai jūs, kryžiočių ainiai, kaip lietuviai lietuvina Rusiją!“

That's right, Mr. L. Jonikas! Lietuviai netik raštais, bet ir savo mąklais, savo grūdais ir savo kaulais nukloja plačiuosius „broliškus respublikų“ laukus.

Baisiai Mr. L. Jonikas nepakenčia to, kad lietuviai tvirtina, jog Lietuva yra rusų okupuota. Bene esi kokio raso (kaip juos lietuviai vadina „burliokais“) ainiš, kad taip už rusus, kaip už savo tėvus, užsisotai.

Galima, sakysim, įrodinėti, kad vienokia ar kitokia valstybės valdymosi forma yra geresnė, kaip pavyzdžiui Tamstos atstovaujamasis stalinis s k a s i s bolševizmas. Tas galima. Bet jau jokiū būdu negalima užsiminti tokiomis „irodinėjimais“, kad kraštas, kuriame yra svietima kariuomenė, nėra okupuotas. Tą gali daryti tik, anot Tamstos, varijotas.

Ir kiek man yra tekę išsikalbėti su žmonėmis, kurie Tamstą pažįsta asmeniškai, bei iš „Vilnies“ puslapių — visi kaip vienas tą patį patvirtina, jog Tamsta labai aklas ir labai stačokiškas fanatikas, tarnaujantis Stalinui.

Atrodo, nieko nepadės ir tie „Vilnies“ pastogėje „sukurti“ laiški dipukiškos natūros piliečių, kurie taip Tamstą „susižavėjo“...

Senas Vilnietis.

demokratizmą ir sumanę jėgos priemonėmis vykdyti atsilikusioje Rusijoje „socializmą“, tai jisai pats stoji ne i pažangos, o i reakcijos kelią.

Ir juk faktai pilnai patvirtina tą jo pramatomą. Argi sovietinėje Rusijoje šiandien nėra vykdomi tie patys tirionys ir despotizmo šlykštumai, prieš kuriuos Rusijos darbininkai kovoję carizmo laikais ir kuriais piktdavosi visa civilizuotoji žmonija?

Lietuviai iš spaudos darbo išstumiami, jų vieton sėda svetimi. Matyti, lietuvių tarpe vis mažiau atsiranda okupantams ištikimų, tai tenka tokių tarp svetimų ieškoti. Nors geležinkeliai priklauso ne respublikinio ūkio šakai, bet Maskvos centrui ir geležinkelio tarnyboj lietuvių labai mažai liko, bet pagal seną planą geležinkelio darbininkams dar leidžiama laikraštis „Lietuvos Geležinkelis“. Jo redaktorium yra rusas Eroslav Aleksej. Aišku, jis lietuvių kalbos nemoka, bet lietuvių kalba einanti laikraštį redaguoja — sovietų žemėje nėra nieko negalimo. Eina taip vadinamas „Agitatoriaus Bloknotas“ laikraštis, kurį redaguoja Lietuvos negirdėtas žydas Karlin Teofas. Tenka spėti, kad jis yra iš centro komandiruotas ir taip pat lietuvių kalbos nemoka. Yra kas už jį parašo, o jis algą ima. Jaunimui leidžiamas žurnalas „Jaunimo Gretos“ yra redaguojamas Garono Arono, Ieiko sūnaus. Bolševizmo ideologijos gairėmis nustatinėti išeina „Komunistas“. Ši žurnalą redaguoja Gelbak Pavel, rusas centrovikas. Komunistiniam jaunimui prusinti išeina „Komjaunimo Tiesa“, jos redaktorius Magram Semion. Aišku, lietuvių kalbos nemokas vyras, bet drįsta redaguoti laikraštį, skirtą lietuviams ir lietuvių kalba rašomą. Jis turi du lietuvių pavaduotojų: Laurynaitį Stasį ir Jonuitį Joną. Kaip vienas, taip ir kitas iki šiol lietuvių spaudoje nebuvo girdėti.

Sovietinė Lietuva turi atskirą pedagoginių leidinių leidyklą. Tos leidyklos redaktorium yra Uliavičius Petras, kilme lietuvis, bet štai politinių ir mokslinių leidinių leidyklos redaktorius — Fogelevič Benjamin. Lietuvos telegrafo spaudai agentūros žinių „Elta“ redaktorium yra rusas Machratonov Andrej.

Lietuvoje dabar tur būt jau tiek priviso rusų, kad jų jaunimui net leidžiamas specialus rusų kalba laikraštis „Molodiož Litvy“. O gal rusai mano, kad Lietuvos jaunimas greitai metu išsivadės lietuvių kalba leidžiamų leidinių, tai jau juos iš anksto skatina prie rusų kalbos. Jei taip, tai maskoliai skaudžiai apsirinka. Carai Lietuvą per šimtą metų nepajėgė surusinti, juo labiau jos nepajėgė komunistų dvasioj atinaujinę carį bernai. Jų amžius Lietuvoj nebus jau toks ilgas.

SSSR oficialūs spaudos organas yra dienraštis „Izvestija“. Tame dienrašty visi įstatymai ir įsakai, taikintini visoms tariamoms respublikoms, tų respublikų kalba spausdinami. Lietuvai korespondentu tas dienraštis turi rusą — Golubev Aleksander. Net ir tos vietos rusai lietuviui pasiūlytų duoti. — A.

(Bus daugiau)

VIDMONTAS

KOMUNIZMO NUOTRUPOS

Iš pasilikusių užrašų

18. (Tęsinys)

Jei kas nori pažinti sovietinį gyvenimą tokį, koks jis yra tikruojame, neužtenka atvykti pasižiūrėti. Tie ponai atvykdamai turėtų parubežyti nusikratyti visas vakarų civilizacijos dūlkes ir įsijungti į nuolatinį sovietinio piliečio gyvenimą, tai yra tapti to valstybinio organizmo ląstele, kad ir ne visai celine. Tada tik suprastų ir pažintų sovietinio „rojaus“ išganingąją palaimą, kurią sovietų darbininkas kenčia jau daugiau kaip 20 metų. Tada jie keliaklupsiai eitų į savo kraštą (tik, žinoma, niekad jų iš ten daugiau neišleistų) ir džiaugsmo ašaromis laistytų ir bučiuotų tą žemę ir net tuos žmones, kuriuos prieš kiek laiko taip biauroidami spaudė.

Kaip iliustraciją, pavaizduosiu atsitikimą su vienu Amerikos lietuviu inž. Anupru Karalium, kuris, būdamas dar gana jaunas, energingas, bet persisunkęs komunistinėm idėjom, grįžo, berods, 1923 m. iš Amerikos į Lietuvą, o iš čia išvyko į Sovietų Sąjungą. Giminės ir pažįstami at-

kalbinėjo jį nedaryt tokios kvailybės, bet jis tik nusišypsojo ir tarė:

— Gaila, kad jūs nepribrędę prie tų kilnių idėjų ir nenorite nieko suprasti.

Tačiau po 3 metų grįžo jis iš to išsvajoto Sovietinio „rojaus“ išbadėjęs, nuplyšęs, pusgyvis ir panašus daugiau į lavoną, negu į gyvą žmogų. Pasirodė, kaip tik jis pervaziavo Sovietų Sąjungos rubežius ir atsidūrė pirmoj stoty, tai jis panūdė apsišot kurį laiką viešbuty ir pasižiūrėt... Bet čia jį išliko pirmas nepasisekimas — tapo „nusavinti“ jo lagaminai su visu jo turtu. Jis, žinoma, pradėjo ieškoti teisybės, bet veltui... Nuo čia ir prasidėjo jo gyvenimo tragedija. Jis pažino ir pilkojo gyvenimo tikrovę, ir kalėjimus, ir priverčiamojo darbo stovyklas. Ir kada po 3 metų kančių pasisekė jam iš tų spastų pasprukti, tai jis slapstai per miškus, išbadėjęs, nuplyšęs ėjo į savo senąją tėvynę Lietuvą, į kurią išvažiudamas žiūrėjo su panieką.

Grįžęs pasakė, kad Rusijoj matęs ir badą, ir vargą bei skurdą, ir žmonių persekiojimus, bet niekur nematęs komunizmo, apie kurį jis buvo tiek skaitęs ir svajojęs. Tačiau likimas jį persekiojo ir toliau. Bolševikai 1940 metais okupavę Lietuvą, suėmė jį ir išvežė vėl į tą išsvajotą „lai-

mingą“ šalį, kur, reikia manyti, nurašė jį iš gyvenimo apyvartos.

Bet kai Kremliaus valdovai skelbia pasauliui, kad jų valstybėje nėra nepasitenkinimo, nėra streikų ir nėra nelaimingų žmonių, tai jie sako teisybę. Enkavedistas yra toks nepaprastas juodosios magijos žinovas, kad žmogus verkdamas juoksis ir šoks pagal mostelėjimą jo magiškos lazdelės. Pamėgintų kas nors parodyti nepasitenkinimo ar būti nelaimingas! O, vargas tada tau, nelaimingas žmogau!...

15. Sekmadienio rytą buvom pažadinti kažkokių dundėjimų Kauno kryptimi. Tas pat pasikartojo pirmadienį ir antradienį. Tada manevrai, galvojom. Ir koks buvo mūsų nustebimas, kada iš pripuolamai sutiktome pamirkę žmogaus sužinojom, kad tai karas. Tikras karas su bolševikais. O, žmogau! Ar tu gali įsivaizduoti, kad mes džiaugiamės, kaip vaikai.

Galop atėjo atsiskaitymo valanda! — sušukau. Ir mes pasileidom panemumais į šančius. Prabėgę vieną gatvę, kitą, mes staiga pamatėm du raudonarmiečius, jau nešančius kudašius su automatais parankė. Mudu smukom į kiemą, ir kada raudonarmiečiai prabėgo pro mudu vos viena žingsnį, aš šokau iš kiemo ir jiems iš

užpakalio sušukau:

— Rankas aukštyn!

Jų šautuvai iškrito į drebančios rankos pasikėlė.

— Bėgte! Mars! — komandavau toliau.

Ir jie pasileido bėgti, kiek kojos neša. Aš gi nutvėręs automatą pasirušiau paleist į bėgančius salvę, bet Vladas nutvėrė už rankos ir sušuko:

— Ką tu darai! Juk tai beginkliai žmonės!

— O jie ką darė su beginkliais! — sušukau ir prisidėjau automatą prie peties. Bet jie dingo už kampo.

Tuo tarpu išlindo iš kiemo kažkoks žmogus ir sušnibždėjo:

— Darbininkai... partizanai renkasi fabričių rajone... Ginti fabrikus nuo sprogdinimo. — Mes pasileidom ten. Pakeliuj tai viener, tai kitur buvo matyt, prabėgę susilenkę žmonės su šautuvais parankė. Tai vis partizanai: darbininkai, tarnautojai ir besimokąs jaunimas. Tai viener, tai kitur buvo girdimi ir šūviai. Miestas buvo išvalytas nuo užsilikusių bolševikų pirm negu užėjo vokiečiai.

Susitvėrė ir Laikinoji Lietuvos Vyriausybė. Tačiau vokiečiai su nieku nesiskaitė ir Lietuvą okupavo kaip kad bolševikai.

Sostinės komunistų stambesnės žuvis, turėdamos susisiekimo priemones, pabėgo, o visi kiti buvo palikti savo likimui. Vienas tokių likusiųjų, žmogus gan abejotinos reputacijos, pribėgęs prie manęs paklausė:

— Ar tu nežinai, kur slapstosi Meiškė?

— Koks Meiškė?

— Na gi tas žydėlis, kuris mulkino darbininkams galvas „Audimo“ fabrike. Arba galų gale kad ir kitą, by tik žydėlis.

— O kam tatau reikalinga? — paklausiau.

— Na, matai, norėčiau pranešti vokiečiams...

— Kodėl? Koks reikalas skusti žmones? Jei kas kaltas, tai atsakys be tavęs. O juk berods ir tu...

— Užtat... Taigi... norėdamas prisigerinti vokiečiams ir išgelbėti savo galvą, norėčiau išduoti komunistuojančius žydus. Juk juos vokiečiai visvien šaudys — tiek kaltus, tiek nekaltus... — kalbėjo ne kiek nesidirovėdamas. — Aš savo direktorių jau išdaviau. Tuojau supiškiu.

Norėjau tvirti tą biauų žemės šlužą už gerklės, tvoli į žemę ir sutrypti, kad nė žymės nelikytų, bet nepanorėjau teršti rankų, o automato jau neturėjau.

(Bus daugiau)

MIRĖ PROF. A. JANULAITIS

Pranešama, kad pereinę metų vasarą miręs Prof. Augustinas Janulaitis.

Prof. A. Janulaitis gimė 1878 m. kovo 19 d. Šiauliu valsčiuje. Jis buvo baigęs teisės mokslus. Prieš pirmąjį pasaulinį karą jis gyveno Vilniuje ir vertėsi advokato praktika. Pirmojo pasaulinio karo metu buvo likęs Vilniuje. Vokiečiams Vilnių užėmus, jis buvo įskustas ir vokiečių išgabentas į Vokietiją. Lietuvoje universitetui įsikūrus, Augustinas Janulaitis buvo vienas iš pirmųjų jo profesorių. Lietuvos universitete Kaune jis skaitė Lietuvos teisės istoriją ir iš tos srities daug yra parašęs. Žymesnieji jo veikalai yra šie: "Lietuvos teisės istorija", "Vyriausias Lietuvos Tribunolas", "Bajorai", "Kunigai ir 1831 m. revoliucija", "Valstiečių sukilimas šiaulių ekonomijoje", etc. Jo yra parašytos kelios mūsų žymesnių asmenų monografijos kaip antai L. Jucevičiaus, S. Daukanto, M. Akelačio ir kitų.

Prof. Augustinas Janulaitis buvo vienas iš pirmųjų pasirinkęs pažinti tą Lietuvos okupaciją, kai pirmą kartą okupavę Lietuvą rusai galutinai nutraukė mūsų žemės valstybinę gyvenimą. Įvairiais savo raštais, suraštais gausiais dokumentais ir kita medžiaga prof. Augustinas Janulaitis vaizdžiai įrodė, kad ir tuomet, tais tamsiais laikais, mūsų tauta nebuvo rami dėl savo krašto likimo, savo valstybinio gyvenimo troškulys nebuvo dingęs ir pakartotinai kelis kartus buvo sukilusi. Ji sukilo norėdama nusikratyti nepakenčiamą okupaciją. Todėl visi nenuostabu, kad antrojo pasaulinio karo pasėkoje antru kartą okupavę Lietuvą rusai bolševikų kaily tuoj pareikalavo prof. A. Janulaitį atleisti iš profesorių, nes jis jiems buvo nepageidaujamas kaip tyrinėjęs rusų karų Lietuvoje okupacijos laikotarpį ir įrodinėjęs, kad Lietuvos žmonės nesikenčė rusų okupacijos ir siekė nepriklausomo savo valstybinio gyvenimo. Komunistinė spauda prof. Augustinas Janulaitis visuomet buvo šmeižiamas ir niekinamas. Dabar Lietuvos universitetuose Lietuvos teisės istoriją niekas nedėsto. Tiesa, ten jau nėra net teisės mokslo fakulteto, o yra atskirai įsteigtas, rodos, trijų metų teisės institutas, kurio tikslas paruošti sovietinei valdžiai teisėjus, prokurorus ir advokatus. Teisės mokslas kaip toks ten nedėstomas, neskaitytoms nei teisės filosofija, nei teisės istorija ir t.t.

Prof. Augustinas Janulaitis iš jaunų savo mokslo lietu buvo įsitraukęs į visuomeninį politinį gyvenimą ir į spaudos darbą. Jis dirbo kartu su mūsų visuomenės ta dalimi, kuri ėjo su socialdemokratais ir pats tai partijai priklausė, jos spaudoje bendradarbiaudamas. Buvo "Prašties" redaktorius. Be socialdemokratų įėjusių laikraščių, jis dar rašė ir demokratinei spaudai, o taip pat jo savo metu buvo bendradarbiauta ir čia JAV einančio lietuvių spaudoje.

Prof. Augustinas Janulaitis vakarietis, o pirmoji eilė savo krašto žmogus. Dar kai ėjo prieš pirmąjį pasaulinį karą pažangaus mokslus einančio jaunimo žurnalas "Aušrinė", jau tuomet A. Janulaitis vienu savo straipsnių atkreipė jaunimo dėmesį į tai, kad jis labai nesizavėtų rusų kultūra, nes ji yra blogai vakarų kopijuotas skolinys. Esą bus geriau ir sveikiau, jei jaunimas sėms sau žinias iš tiesioginių šaltinių, tai yra iš vakarų. Tuo tikslu jaunimui būtina yra pramokti bent vieną vakarų tautų kalbą. Tais laikais kai kam iš senesnės mūsų kartos, o ir anuometinio jaunimo, pamėgusio rusų poeziją, tas A. Janulaitis straipsnis nepatiko, bet niekas nedrįso viešai prieš jį pasisakyti, nors šiaip susirinkimuose dėl Augustino Janulaitio pasakytų minčių buvo ginčų. Prof. A. Janulaitis plunksna buvo kieta, aštri, mintys tvirtai grįstos, gal todėl nesinorėta su juo ginčytis.

Prof. A. Janulaitis tokio įsitikinimo buvo visą savo gyvenimą, tai yra nuosakus vakarietis.

Jis netikėjo rytais, todėl ryti politikos šalininkų buvo nekenčiamas ir visuomet intriguojamas. Tos intrigos net savo metu būdavo gudriai permestos ir socialdemokratų tarpų.

Lietuvos Nepriklausomybės metais prof. Augustinas Janulaitis tiek buvo įsitraukęs į mokslinį darbą ir tiek buvo pamėgęs mūsų praeitį, kad iš politinio gyvenimo beveik visai pasitraukė ir retai kada pasirodydavo visuomeniniame darbe.

Jis turėjo didžiulį knygų rinkinį. Tai daugiausia buvo knygų įvairiomis kalbomis rašytos iš Lietuvos praeities.

Jei kada nors kam tekdavo buvoti pas prof. Augustiną Janulaitį, kalbėtis kokių nors bendrų Lietuvos klausimų, tai tie prisimena, kaip jis judriai pakildavo iš kėdės sakdamas: "Nagi dirstelsime, ką toks ir toks autorius tokiam tai šimtymet tokiam tai veikale tuo klausimu pasakė".

Ir priėjęs prie knygų spintos tuoj, jis ištraukdavo knygą. Matyti, kad prof. Augustinas Janulaitis nuolatos tas knygas vartodavo, nes veik be apsirinkimo žinojo, kur kokia knyga kurioj knygų spintoj ir kurioj vietoj padėta.

Prof. A. Janulaitį visi gerai pažinojo kaip labai judrų, visuomet geros nuotaikos žmogų, kiek pamėgusį pašaipiai kalbėti.

Jis visą savo gyvenimą daug dirbo ir dar daugiau skaitė.

Prof. Augustinas Janulaitis mūsų tautos mokslą ir bendrai mūsų literatūrą yra praturtinęs vertingais savo veikalais atskirų leidinių pavidale ir įvairiuose laikraščiuose išmėtytais straipsniais. Jo palikti raštai ilgai veiks lietuvių. Tuo pačiu mes visuomet prisiminsime tą judrų, gerai nusiteikusių, su kiej karčia šypsena veidams mūsų visuomenės minties ir mūsų teisės istorijos mokytoją Augustiną Janulaitį.

J. V.

William Cook, kuris yra kaltinamas žmonių nužudymu, atgabentas į Tijuana Meksikoje apalpo. Cook buvo pabėgęs į Meksiką, bet ten buvo suimtas ir išduotas Amerikai. Jo reikalauja Oklahomos valstybė, kur, greičiausiai, jis ir bus teisiamas.

"POLEMIKA" ARBA BADYMASIS ŠPYGOM

Šiandien mūsų spaudoje labai gausu literatūrinės kritikos bei polemikos. Tad reikėtų padaryti išvadą, jog literatūriniai (ir apskritai kultūriniai) klausimai mūsų visuomenėje yra labai gyvi. Tai, aišku, džiugu, reiškinys.

Tačiau, deja, giliau šion kritikon bei polemikon įsiskaitę, — kartais net ir to nereikalingai, — pajunti didelį nusivylimą ir kartelį. Esi priverstas įsitikinti, kad čia nei kritika, nei polemika.

Tiesa, kritikuoti, vertinti kultūrinį arba polemizuoti kuriu nors literatūrinu klausimu nėra lengva. Todėl dažnai ir matome kritikus ar polemizatorius nuėjusius slidžiais keliais.

1. Prisiminkime tik kritiką ir polemiką, kurią iššaukė V. Ramono "Kryžiai". Aiškiai matyti, kad beveik visai priešinis, nuomonės. Kodėl? — Pradėta buvo lyg ir kūrinių vertinimu, tačiau tuoj pat nukrypsta į idejinę, pasaulėvalginę polemiką. Ir nuomonės labai ryškiai išsiskyrė, nes jas reikėjo ne objektyvūs, kritiški vertinimai, tačiau subjektyvūs, savo pasaulėvalgos dvasioje kalbą charakterizavę. Abiejų pusių nuomonės ir išvados buvo savitai teisingos ir logiškos kiekvienos jų pasaulėvalginio charakterio prigimtyje arba susiję formavime. Tačiau, iš kitos pusės, viena iš jų buvo klaidinga vertinamojo kūrinio charakterio prasme. Gi dar toliau einant, nei viena, nei kita pusė tikrosios kūrinio literatūrinės vertės konstatuoti nepajėgė, nes abi į kūrinių žvelgė tik iš jo idejinio taško, ko, aišku, neužtenka. Ir dar blogiau — šis kelias kartais nuveddavo ir prie neteisingo formalinių kūrinio elementų vertinimo. (Prisiminkime kad ir A. Jakšto kritiką!). Bet tai yra natūralu, nes taip kaip kiekvienas mes pagal savąjį Aš gyvename ir kuriame, taip ir pagal tą patį savąjį Aš ir grožimės, ir vertiname. Todėl kas vienam gražu ir vertinga, kitas tuo visai nesidomi. Ir atvirkščiai. Teisingai D. Velička savo "Pagrindiniuose žmogaus kūrybos charakterio bruožuose" ("Literatūra", Lietuvių literatūros, meno ir mokslo metraštis, Chicago, 1950, p. 186) sako: "Jeigu meno kūrinys savo pobūdžiu atitinka mano vidinį nusistatymą, arba mano atžvilgiu jis yra savas, aš ir formalinių silpnųjų galiu jame neįžiūrėti arba, kaip palankiai nutiktas jau pačių motyvų traktavimu, juos palankiausiai pateisinti. Ir atvirkščiai. Jei kūrinys žiūrovo ar skaitytojo atžvilgiu bus nesavas, jis, be kita ko, ir dėl pačių formalinių dalykų gali būti griežtas ir nepakantus. Iš čia ir kyla tie vertinimų nesupratimai bei literatūriniai ginčai."

Tačiau jei toji kritika ir polemika ir nuolat tokiu keliu, kaip kad "Kryžių" atveju, tai dar nėra taip bloga. Čia šiaip ar taip mes randame rimtas ir nuosirdžias pastangas, rūpestingą, kad ir subjektyvią, kad ir vienpusį, analizavimą, ir, galų gale, rezultate matome bent idejinį vienokį ar kitokį kūrinio supratimą ir įvertinimą.

2. Daug blogiau yra su tendencinga kritika ar polemika. Nors ir kaip čia būtų norėta išvengti vienokios ar kitokios tendencijos — pastangos likti tuščios, nes noras pabėgti nuo konkretaus fakto kaip tik ir gimdo, kad ir nesąmoningą tendenciją. Ir atvirkščiai: sąmoninga tendencija verčia nerasti to, ko autorius nenori rasti, nors ir mato, ir nesuprasti to, ką žinome iš elementoriaus pirmojo puslapio. Kelias šiuo atveju nesvarbu, nes rezultatas yra tas pats — tendencija.

Tiesa, jau ir minėta "Kryžių" polemiką tam tikra prasme galėtume pavadinti tendencija. Tačiau joje autorius analizuoja faktus savo pasaulėvalgos charakterio plotmėje sau nemeluodamas, ir tokiu būdu gautos išvados pagal jo Aš yra teisingos; gi paskutiniuoju atveju autorius yra priverstas ne tik nutylėti paskirtus faktus, bet ir, sąmoningai ar nesąmoningai, — pats sau meluoti, nes kitaip jis "neįrodys" to, ko siekia.

Tačiau ir ši tendencinga kritika ar polemika yra įvairi. Viena, pavadinkime, nekaltą, kita — pikta, viena atvira, kita — paslėpta tarp eilučių. Neapkalta tendencija dažniausiai būna atvira, ji pikta — išskaitoma beveik tik tarp eilučių. Žinoma, nei viena, nei kita negali būti pateisinta, nes abiejų autorių yra — nutolę nuo tikrojo kritikos ar polemikos uždavinio arba jį užmiršę. Tačiau jį pasirodymas spaudoje, palyginus su tomis, apie kurias dar man liko keli žodžiai tarti, turi būti pateisintas.

3. Turiu galvoje anų kelių minėtų tendencijų kritiką ar polemiką idomų derinį — pikrinę atvira, kuri mūsų šiandienėje spaudoje kaip tik ir vyrauja, net, sakytum, labai didelė dauguma. Nežinia, gal čia kaltas mūsų šiandienis tiesiog liguistas jautrumas ne tik opioms klauksimams ar problemoms, bet ir smulkiausiems, kartais ir visai nereikšmingiems, ničkeliams. Tai štai ką aš turiu galvoje, sakdamas: "polemika" arba badymas špygom.

K. Ostrauskas

prasti nagrinėjamąjį klausimą, jo esmę ir analizuodamas siekia objektyviai jį įvertinti, ir kitas — kuris tik ir lieka plikas jautrumas, nudažytas rašančiojo charakteriu ir užkulisinėmis mintimis bei motyvais, kuriems kad ir laisviausioje spaudoje negali būti vietos.

Kas gi yra tos užkulisinės mintys bei motyvai, kurie autorių nuveda purvinai šunkeliais? — Nesirytų duoti visai tikslaus atsakymo — tai galėtų atskleisti nebent tik pačio tokio polemizatoriaus ar kritiko nuosirdi išpažintis. Tačiau kaip ir tokie rašiniai, ypač drąsūs ir įžūli, dažniausiai patys į tą klausimą atsako: asmeniškumas, nesurokuotos perykštės sąskaitos, įvairaus plauko intrigos ir t.t. ir t.t., tartum septynios didžiosios nuodėmės (neuzmirštant, turbūt, ir persivalgymo).

Koktu, kada skaitai straipsnį ir matai, kad autorius savo mintis ir teigimus dėsto ne eilutėse, bet tarp eilučių. Tačiau yra tikras laikraštinių chuliganizmas, kai rašantysis, užmiršęs paprasčiausią, elementarią etiką (o gal jis jos visai neturi?), atsilapoja ir, plačiai vadžias paleidęs, atvira faktus iškreipio, plūstai ir šaipos! — ir vis literatūros, kultūros ir patriotizmo vardu!

Tačiau tokie "kultūrininkai" gali būti tikri, kad po kokia etikete jie besislapstytų, tikro savo veido ir tikslų nenuslėps. Paklauskite gal, kodėl tokie "sėdevrai" spaudoje knibždėte knibžda? — Drįstu teigti, jog čia kalti redaktoriai, kurie per daug lengvai, be kritikos deda į savo redaguojamąjį laikraštį viską, ką tik jiems atsiūčia. Gal tai truputį ir per daug drąsus tvirtinimas, tačiau daugiau ar mažiau jis yra pagrįstas. Užtektų tik redaktoriui atyždžiau perskaityti panašius straipsnius, ir tokios šiukšlės kaip matai būtų šluote iššluotos iš jo redaguojamojo laikraščio, tuo labiau, kad jos garbės tikrai nesudaro.

Tenesupranta skaitytojas manęs blogai, jog aš peršau spausdinti tik žinomų asmenų straipsnius. Anaipol. Straipsnio vertę apsprendžia jo turinys, bet ne autoriaus pavardė. Ir išminčiai kartais suklumpa. Gi, iš kitos pusės, tūpalyginus su tomis, apie kurias dar man liko keli žodžiai tarti, turi būti pateisintas.

4. Turiu galvoje anų kelių minėtų tendencijų kritiką ar polemiką idomų derinį — pikrinę atvira, kuri mūsų šiandienėje spaudoje kaip tik ir vyrauja, net, sakytum, labai didelė dauguma.

Nežinia, gal čia kaltas mūsų šiandienis tiesiog liguistas jautrumas ne tik opioms klauksimams ar problemoms, bet ir smulkiausiems, kartais ir visai nereikšmingiems, ničkeliams. Tai štai ką aš turiu galvoje, sakdamas: "polemika" arba badymas špygom.

K. Ostrauskas

Tel. Virginia 7-6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Serėdomis ir nedidžiomis uždaryta.
Subatomis nuo 1-3
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone R.Epublic 7-7868

DR. Z. DANILEVICIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidare ofisa
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. Waterfall 8-3060
Priima kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekmą. Sešt. pagal susitarimą.
Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036
Rezidencijos telefonas
BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiądieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: FULLman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, Sautite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Serėdoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.
trečiadienį ir sekmą, pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HILtop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antr., Ketvirt., ir
Penktad. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tik susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiądieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį ir rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Seštad. nuo 1 iki 4 po pietų.
Rezid.: 3247 South Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p.
ir 7:30-9 vak. Seštad. nuo 2-4 p. p.
Trečiadienį ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Rezid. Tel.: VIRginia 7-2421

Emerg. Tel. KEdzie 5-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3216
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir sešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v.
trečiadienį, penkt. ir seštadienį. 3-8 v. v.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kas
dieną, išskiriant treč. sešt. 2 iki 4
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: VINcennes 6-3900
Pirkite tose krautuvėse, kurios
GARSINASI "NAUJENOSE"

Ofiso ir Namų Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30
vakarais. Trečiądienį pagal sutartį.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telefon.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telefon.: COmmodore 4-8364
10828 SO. WABASH AVENUE
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Sešt. tik 2-4 p.p.
Neturi valandų Trečiadienį ir Sekmą.

KITATAUCIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lupos)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatliepia šaukute—
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 30 metų praktikavimas
jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervu-
tumo, skaudama akių karšči, atitai-
so trumparegystę ir tolgaregystę.
Prirengia teisingai akinius. Visuo-
se atsitikimuose egzaminavimas da-
romas su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atida at-
kreipiamą į mokyklos vaikus.
Vaziuotų į namus.
Val.: nuo 10:30 ryto iki 7:30 v. v.
Seštadieniai iki 6 valandos vakare.
Serėdomis uždaryta visą dieną,
o Nedėlio pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos
be akinų. Kainos pigiau kaip
pirmiau.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų; 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys asaroja ar niežti,
negalite slyti įvėsti ir adutų, akys
bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skai-
tyti, užleikite pasitarti pas Dr. Michel
— nieko neklausykite.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street.
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiądieniais nuo 10 iki 12.
šeštadieniais nuo 10 iki 4 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS
OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas.
Akių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAilbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakarų kasdieną,
išskiriant ketvirtadienį, sešt. 11-3.

CONRAD
PHOTO STUDIO
(Lietuvis fotografas)
Specialybė vestu-
vės. Visu rūšių nu-
traukos. Modernūs
kai įrengta su Hol-
lywood sviesoms.
414 WEST 63rd ST.
Tel.: EN 4-5883
EN 4-5840

VISKO UŽTEKTINGAI
TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skal-
biamos mašinos, lovos, matrasai,
kilimai. Radio, televizijos setai,
baldai vaikams.
Zemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT
Furniture Co., Inc.
2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galitė to išvengti.
Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jos pagelbės daugeliui
žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą,
deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo
eczema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite
Money Order arba nusiųkite į:
BOROCYL CO., 141 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILLINOIS.

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE
2555 West 47th St.
CHICAGO 32, ILL.
LAfayette 3-1083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.
Savings & LOAN ASS'N
INSURED
UP TO
\$10,000
3%
ON SAVINGS

Vienas būdas, tai atidaryti sąskaitą Universal Savings and Loan Association, nes čia kiekvieno sąskaita yra apdrausta iki \$10,000.00.
Jūs stebėsitės ir džiaugsitės matydami, kaip sąskaita greitai auga, pridėdama gerą nuosimtį prie sistematiško taupymo.
Pas mus padėti indėliai prieš 10 d. mėnesio neša nuosimtį nuo 1-mos dienos.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Chicago 8, ILL.
HAYmarket 1-3317
Atdara kasdieną nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniai iki 8 val. vak. Trečiądieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 12 pietų

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

DIDELIS RUKAS

Penktadienį vakare Chicagoje užėjo toks didelis rūkas, kad eismas pasidarė nepaprastai sunkus. Per 50 pėdų jau nebuvo galima nieko įžiūrėti. Automobilai turėjo sulėtinti važinėjimą iki 15 mylių per valandą. Migla atnešė drėgnas oras, iš Michigano ežero atpūstas.

Atidaromas požeminis geležinkelis

Milwaukee - Dearborn - Congress požeminio geležinkelio linija atidaroma vasario 25 d. 12 val. Atidarymo ceremonijos prasidės vas. 24 d. 11 val. rytą. Šį požeminį manyma atidaryti jau sausio 27 d., bet dėl medžiagų ir iš dalies specialistų trūkumo atidarymą teko nukelti į vėlesnį laiką.

Statys filtras

Armijos vadovybė leido statyti Michigano ežere ir šiaurėje nuo Navy Pier filtro įmonę, kuri kainuos \$85 milijonus. Šis filtras aprūpins vandeniu visą Chicago sritį ir šiaurę nuo Pershing (3900 į pietus). Statyba prasidės 10 dienų tarpe. Manoma, jog filtras aptarnaus 2-400,000 gyventojų.

Teismui neatsakinėjas nebaudžiamas

Kriminalinio teismo teisėjas Padden atsisakė sulaukyti gemblerių Anthony J. Accardo, už tai, kad jis nesutiko atsakyti į Cook apskrities didžiojo prisiėmusių teismo klausimus ir tuo būdu buvo kaltinamas teisma paniekėmis. Po ilgos kovos gemblerio advokato Callaghan ir valstybės gynėjo Boyle teisėjas Padden nutarė, jog Accardo laikėsi savo konstitucinių teisių, atsisakydamas atsakyti anam teismui ir bet kurį klausimą.

Kaketierių karalius bijo kalbėti

Jau trečią kartą raketierių karalius A. Accardo buvo pakviestas liudyti apskrities prisiėmusių teismui. Per Kefauverio komiteto apklausinėjimą paaiškėjo, jog Accardo, J. Guzik ir kiti gavę \$278,000 pelno iš lošimo rato. Bet ir šį kartą Accardo vengė atsakyti į bet kurį klausimą. Kai prokuroras Boyle paklausė, ar Accardo pažįstas Jack Guzik, jis pramurmėjo: "Aš neatsakysiu, nes tai gali mane inkriminuoti". Už neatsakymą Accardo buvo perduotas kriminalinio teismo teisėjui Padden.

Accardo advokatas Callaghan sako, jog Accardo turįs teisę neatsakyti.

Kaltina JAV užsienio politiką

Brig. gen. Wilbur, laimėjęs kongreso garbės medali, Amerikos Revoliucijos Duktėms darė pranešimą, kuriame kaltino JAV užsienio politiką dėl dabartinės tarptautinės padėties įtampimo.

Padalinami Korėją ties 38 lygiagrete pusiau, esame atidavę pusę Korėjos bolševikams. Pietinėje Korėjoje ir parlamente išrinkta 90 atstovų. 45 išsiriškę patys korėjiečiai, ir jie beveik visi (išskyrus 2 abejotinus) buvo griežti komunistų priešinai. Kitus 45 paskyrė JAV, ir jų 43 buvo daugiausia komunistų partijos nariai. Tai esą mums sunku suprasti, bet taip dalykai pasidarė, o paskui mes esame užliūliuojami.

Jaltoje JAV leidusios sovietams kontroliuoti Mandžiūriją, turtingiausią pasaulio šalį. Gen. Marshallas buvęs nusistatęs į Kiniją kaip verstinį vyriausybės įsikišimą, nors kokią amerikiečiai tam turį teisę.

Ir Čekoslovakiją JAV atidavus Rusijai. Kai amerikiečių armija sustojusi prie jos sienų ir laukius, sovietai pasiėmė Čekoslovakiją.

PRISIČIAZINO MOKINIO ŽUDIKAS

Ketvirtadienį priešpieť buvo rastas 13 metų mokinio Billy Rodenberg lavonas netoli Fair-horn ir Austin, Crete srity, 30 mylių į pietus nuo vidurmišėsio. Policija veda tyrinėjimą.

B. Rodenberg ilgai negrįžo namo, todėl tėvai ir apylnėkės žmonės pradėjo jo ieškoti.

Nužudymo aplinkybės dar nepaiškėjo. Bet matyti, kad vaikas buvo pasmaugtas. Kai kurie liudininkai matė apie tą vietą, kur rastas lavonas, važiuojant jaunuolius pasenusiu automobiliu, kuriame buvęs, greičiausia, vežamas ir B. Rodenberg ir, gal būt, kankinamas.

Sekmadienio (sausio 21 d.) pranešimai sako, kad Kenneth Scholz, 17 m., prisipažino, jog jis pasmaugęs Billy Rodenbergą.

Priešinasi algų įšaldymui

Chicago AFL 85,000 statybos darbininkų unija priešinga tam, kad būtų uždrausta kelti algas. Pagal įvairius kontraktus, šios unijos darbininkams numatyta padidinti atlyginimą, už darbą šių metų būvyje. Pavyzdžiui, 12,000 dažytojų nuo balandžio 1 d. turėtų gauti 12% c. priedo už valandą, 28,000 baldinčių 15c. priedo už valandą nuo birželio 1 d. ir t. t.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJENOSE"

ATSIRŪGO 1944 METAIS

"Naujienose" jau buvo išlenkų spaudos rašyta apie veiksmus lenkų partizanų Vilniaus srityje pereinamo karo metu. Dabar lenkų spauda skelbia, kad pereitų metų pabaigoj Varšuvą prasidėjo teismo nagrinėjimas Vilniaus srityje lenkų partizanų bylos.

Lenkų bolševikų žvalgybos sudarytame kaltinamame akte pasakyta, kad Vilniaus srityje lenkų partizanų likučiai buvo susimėję Lenkijoje ir taip vadinamą Vilniaus mobilizacinės srityje partizanų organizaciją ir jie pradėję veikti buvusiam prieškariniam lenkų koridoriuje. Tas kaltinamas aktas sako, kad tie buvę partizanai turėję ryšius su JAV ir Anglijos žvalgyba ir su lenkų veikėjais bei kariais dabar V. Europoje emigracijoje gyvenančiais. Tas aktas taip toli siekia, kad net kalba būtų tie lenkų partizanai buvę sąlyty su JAV veikiančiais lenkų taryba. Kaip dera, tame akte pasakyta būk lenkų partizanai dideles pinigų sumas gavę iš užsienio per buvusią tarptautinę organizaciją UNRRA ir kitais keliais.

Kaltinamųjų suole sėdi Olek-newich Ant., Borowski Henryk, Minkiewicz Lucjan ir Wanda, Szendzielarz ir Lwow Lidia.

Anuo metu Lietuvoj veikusioms pogrindy kai kurios iš tų kaltinamųjų pavardės yra žinomos, nes Vilniaus srityje kaip kam teko su kai kuriais kaltinamųjų susitikti.

Tame kaltinamame akte kalbama ir apie Vilniaus srityje partizanų veikėją, jau mums žinomą Wilk — būk tai buvusi lenkų profesionalo kario generolo Kryžanowskio slapvargė, bet lenkai neprisimena, kad kada nors tokia pavardė būtų buvęs generolas lenkų armijoje. Jau tas vienas faktas sako, kad sudarytoji kaltinamojo akto medžiaga yra paimita iš piršto. Būs tikra, kad kai kuriems Vilniaus srityje buvusiesiems partizanams už takininkavimą karo metu raudoniems buvo leista laisvai Lenkijoje apsigyventi. Kiti jų net buvo apdovanoti Leninio ir raudonosios žvaigždės ordinais. O tų buvusių lenkų dauguma partizanų, kurie pereito karo pabaigoj veikė Vilniaus srityje, buvo išgabenti į Kalūgą

Kur mesti atominę bombą

Atominės energijos Komisijos narys S. T. Pike, kalbėdamas Morrison viešbuty Executive Club susirinkime, pareiškė, jog atominę bombą reikią pavartoti ten, kur ji labiausiai reikalinga. Jos numetimas Korėjoj esąs nepateisinamas: tai būtų vistik, kaip iš patrankos šauti į sargybinių. Atominės bombas, kurių neturime per daug, reikią taupyti toms vietoms, kur jos bus labiausiai reikalingos.

Paklaustas, ar Rusija turi atominę bombą, Pike atsakė, kad nors mes ir neturį autentiško dokumento su Stalino parašu, bet turime įrodymų, jog Rusija atominę bombą turi.

Pike pažymėjo, jog esą ruošiami trys nauji atominės energijos pastatai, du jų viduriniuose Rytuose. Chicago jis pavadino "pasaulio atominės energijos sostine".

Brangsta maistas

Nuo 1950 m. lapkričio vidurio iki gruodžio vidurio Chicagoje maistas vėl pabrango vidutiniškai 3.5%. Tik kai kurie dalykai kiek atpigę: kava, morkos, salotai, persikai (peaches). Labiausiai pabrango kopūstai — 69.5%, toliau žalios pupelės — 34%. Brangesni ir kiaušiniai — 21%. Piauštytas bekonas tačiau truputį atpigę — 1.2%. Taip pat pabrango šviežūs vai-

rai, pieno produktai, riebalai ir aliejus, cukrus, kėpyklos produktai, dribsniai (cereals). SELPIAMA 80,000 ASMENŲ Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

Illinojaus valstybėje per 1950 m. gruodžio mėnesį buvo duodama pašalpa \$0,634 asmenims. Jiems iš viso išmokėta \$2,473,226. Vidutiniškai kiekvienam šelpiamajam asmeniui teko \$30.57.

CLASSIFIED ADVT.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų

AUKŠČIAUSIAS ATLYGINIMAS GERIEM DARBININKAM

VYRŲ REIKIA TUOJAU

MAŠINISTŲ
DRILL PRESS OPERATORIŲ
IR
MECHANISKŲ DALIŲ SUDĖSTYTOJŲ

PATYRIMAS YRA REIKALINGAS
PRIE PRECISION, ALUMINUM IR MAGNESIUM DALIŲ.

Puikiausia proga pirmynžangai
ir įdomios darbo sąlygos.

PAŠAUKITE IR KLAUSKITE MR. SWANSON

CHICAGO AERIAL SURVEY CO.

WHITEHALL 4-6132.

jan 19—26

MARSHALL FIELD & CO.
OAK PARK STORE

turi nuolatinius darbus dėl:

★ Receiving Clerk

★ Packer

★ Day and night houseman

★ Fitter—Tailor

(patyrimas reikalingas)

Liberalis pirkinys nuolaida.

Kreiptis į Personnel Office

3½ Annex Building

LAKE & HARLEM

OAK PARK.

VYRŲ ARBA MOTERŲ

SIUVAMŲ MAŠINŲ

OPERATORIŲ,

PROSYTOJŲ,

RANKOMIS SIUVEJŲ

BENDRAM DIRBTUVES

DARBUI DARBININKŲ

Buvusieji tremtiniai, kurie domisi
šiais darbais, turėtų kreiptis.
Nepriimamas galime išlaivinti.
Aukštas akordinio darbo
atlyginimas.

HART SCHAFFNER & MARX

728 W. Jackson Blvd.

KIRPEJŲ IR TEMPEJŲ

dirbti prie "cotton drill" darbo
ant Army Field Jackets.

Turi būti patyrę.

Dienomis ir naktimis darbas.

Geras mokestis.

Geros darbo sąlygos.

GREENSTREET, INC.

315 So. Peoria Street

9-tas aukštas

Klauskite MR. PAREY.

GYNYBOS DARBAS

Aukščiausias atlyginimas —
daug viršlaikio.

PASTOVUS DARBAS

AUTOMATIC SCREW
MACHINE
OPERATORS

Nusistatyti ir pačiam operuoti

B & S mašinas.

(Job shop patyrimas būtinas)

Daugelis naudų darbininkams.

Dienomis ir naktimis darbas.

2617 FLETCHER ST.

IRVING 8-1411

REIKALINGI PORTERIAI

Reikia patyrusių porterių. Nuolat

darbas, geras mokestis. Puikios dar-

bo sąlygos. Šaukite ir klauskite:

FRANK FOX

LO 1-6860 6035 Broadway.

REIKIA patyrusio mėsos plovėjo

dirbti pietinėj daly. Nuolatinis dar-

bas. Atsiskaitė: 1446 W. Chicago

Ave. MONROE 6-5941.

REIKIA DARBININKŲ

Geras mokestis

Puikios darbo sąlygos

Nuolat—ištiesiems metams darbas.

Atsiskaitė šiandien

Chicago Steel Structures, Inc.

9381 Schiller Blvd., Franklin Park.

MURININKŲ

Patyrusių, Geras mokestis. Nuolat

latinis darbas. Geros darbo sąlygos.

Šaukite po 6 vakaro:

RODNEY 3-5757.

TAHNEY BROS. COMPANY

REIKIA MECHANIKŲ

Reikalingi patyrę automobilių

mechanikai. Nuolatinis darbas, gera

alga. Puikios darbo sąlygos. Gera

transportacija. Šaukite ir klauskite:

FRANK FOX

LO 1-6860 6035 Broadway.

GARAGE MAN

Mokantis vairuoti karus garažo vi-

duje. Taip pat plauti karus. Geras

atlyginimas, pastovus darbas.

Kreipkitės pirmadienį:

MR. JAWOREK

4300 Marine Drive Apts.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkų

STENOGRAPHER

Proga tinkamai jaunai moteriai, ge-
rai typist ir steno. Mažas ofisas rei-
kalingas kooperavimo ir proga sek-
retorės darbai. Geras mokestis.

Pašaukite MISS VICTOR

SUPERIOR 7-1556

SECRETARY—STENOGRAPHER

Interesting work; 5 day week.

37½ hours; 8 girl office.

BOY SCOUTS OF AMERICA

9 W. Washington St.

STATE 2-6950.

TYPIST

Excellent opportunity for girl for
insurance office. To learn policy
writing. Permanent position. Good
salary; pleasant working conditions.
Employee benefits. 37½ hours. 5-
day week. Call MR. OLSON.

WABASH 2-1120.

TYPIST

Išvystyta firma. 5 dienų darbo sa-
vaitė; Air conditioned ofisas; Geras
atlyginimas.

Pašaukite MR. GREENE

BOULEVARD 8-7400

MAID SUPERVISOR

Experienced. Good salary and work-
ing conditions. Permanent.

Report personnel office

WESLEY MEMORIAL HOSP.

250 East Superior.

TYPIST

5 day, 40 hour week.
GOOD SALARY.

231 So. LaSalle Street

ANDOVER 3-5300.

TYPIST

Excellent opportunity for capable
reliable girl for general office work.
Permanent position. Pleasant work-
ing conditions. 40 hour, 5 day week.
Apply at: WAGNER ELECTRIC,

2411 SO. PARKWAY.

HELP WANTED—MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

VEDUSI PORA
Reikalinga patyrusi vedusi pora
dirbti pienininkystės ūkyje. Kumbarys
ir valgis. Aukščiausias atlygini-
mas. Nuolatinis darbas tinkamai po-
rai. Geros darbo sąlygos.

Tel. PALISADE 5-9617.

SITUATION WANTED
Ieško Darbo

JEIGU KAM reikalingas karpente-
ris ar cabinet maker, pašaukite
OLYMPIC 2-4605.

FURNISHED ROOMS—TO RENT
Gyvenimui Kambariai

RENDON miegamasis kambarys dėl
vaikino, 2ros lubos iš piekio.

3348 SO. LOWE AVE.

KAMBARYS rimtam vyrui Cicero.
Olympic 2-7066 vakarais.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEZLAISKIS
GENERALINIS KONSTRUKTORIUS
IR NAMŲ STATYTOJAS

Statom namus ant savo lotų arba
ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reik-
kalingas patyrusi patyrusi patyrusi
statybininkas už prieinamą kainą.

6649 SO. MOZART STREET

Tel. Gresham 6-6588

MISCELLANEOUS
Ivairūs

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip
pat išnuomojame mašinas. Duokite
mums perdirbti koją minamas ma-
šinas ir elektrines. Nemokamas ap-
skaičiavimas. Turime puikų pasirin-
kimą vartotų SINGER mašinų.

SINGER SEWING MACHINE
COMPANY

4222½ Archer Avenue

Tel.: FRONTIER 4-6847.

ŠI SEZONA mes esame pasiren-
ę tinkamiausiu patarnauti atsilankiu-
siams į Miami, Floridą, tautiečiams.
Turime kitų ir savų namų. Turime
3 bongalas po 2 miegamuosius. Gali
4 šeimos užimti ir gyventi panašiai
kaip Chicagoje. Visos bongalos turi
garažus po tuo pačiu stogu. Galite
nusipirkti panašų namuką su mažu
įmokėjimu. Savo tautiečiams mes
mielai patarnausime. Telefon